

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 22^{ον} | ΑΘΗΝΑΙ 15-31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1908 | ΑΡΙΘΜΟΣ 954

ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΟΡΤΗ

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ είχαν τους έφεστιούς θεούς των, οι οποίοι έώρταζαν μίαν φοράν τήν εβδομάδα. Ήτο ή ημέρα του νοικοκυρείου και του γενικού συγυρίσματος. Ή καθαριότης και ή τάξις, αι όποια ήσαν τότε αι πρωτεύουσαι των Έλληνίδων άρεται, είχαν τήν ιδιικήν των ήμέραν τής εβδομάδος, κατά τήν όποιαν έπιστεύετο, ότι ή θεά του νοικοκυρείου, εισήρχετο άόρατος εις τά σπίτια, έκαμνε τόν γυρον της έως τήν τελευταίαν γωνίαν, εξήταζε τά συρτάριχ και τά ντουλάπια και τας αποθήκας και έφευγε.

Και άν μόν εύρισκε παντού καθαριότητα και τάξιν έθετεν υπό τήν εύνοϊαν και προστασίαν της τήν νοικοκυράν. "Αν όμως δέν έμενεν εύχαριστημένη από τήν έπιθεώρησίν της αυτήν άφηνεν εις τήν τύχην του τό σπίτι εκείνο, εις τό όποϊον δέν επέστρεφε πλέον ποτέ. Άλλ' άντ' αútης ή συμφορά, ή γκρίνια, αι άσθένειαι και όλα τά άλλα κακά έκαμναν τήν έπίσημον έγκατάστασίν των εις τήν οικογένειαν. Αί Έριννύες, αι τιμωροί αútαι του "Αδου, έκατοικούσαν εις τά καταραμένα αútá από τήν θεάν σπίτιχ, έως ότου οι σύζυγοι έχωρίζοντο, ζητούντες ό καθεις τήν χαράν και τήν ήσυχίαν εις νέαν οικογένειαν και νέαν ζωήν.

Δέν ειξεύρω διατί ή νέα θρησκεία τής αγάπης, όταν κατέστρεφε τούς θρόνους των παλαιών

θεών και εκρήμνιζεν άνιλεής από τόν "Ολυμπον τά ώραία είδωλα, δέν έσκέφθη να διατηρήση τήν θεότητα αútήν του νοικοκυρείου και τής εύκαταστασίας.

"Η τουλάχιστον, αφού δέν ύπήρξεν οικτος δια τήν σεμνήν και παρθενικήν θεάν, τής όποιάς τό πύρ δέν έπρεπε ποτέ να σβύνη επί ποινη θανάτου εκείνης, ή όποια θα παραμελούτε τό ιερόν αútό καθήκον, διατί τουλάχιστον δέν καθιέρωσε μίαν μεγάλην και έπίσημον άγιάν προστάτιδα του νοικοκυρείου.

"Η νέα θρησκεία παρέλειψεν ένα σπουδαιότατον καθήκον προς τήν ανθρωπότητα και έχασεν ένα μεγάλο και δυνατόν θεμέλιον από τό μνημείον τής αγάπης, εις τό όποϊον εστήριζε τήν δύναμίν της.

Τόσον μάλιστα έλειψεν από τήν γυναικείαν ψυχήν ευθύς και αποτόμως ή προς τήν θεάν του σπιτιου λατρεία, ώστε πολλαί από τας πρώτας χριστιανές ενόμισαν άσέβειαν τήν καθριότητα και τήν φιλοκαλίαν και τήν ευτυχή απόλαυσιν τής τάξεως και άρμονίας εις τά σπίτια των.

Τά λουτρόχ καθηργήθησαν, ή μχειρική Τέχνη έγκατελείφθη, τά σπίτιχ έγυμνώθησαν από τήν ώραϊότητα των καλλιτεχνικών έργων και από τας άρμονικάς γραμμάς τής αρχιτεκτονικής και τά μοναστήρια άνοιξαν φαρδιές πλατείες τής πόρτες των εις τήν νεότητα, που εύρισκε και τό παρημελημένο άκόμη αútό σπίτι και τήν

στοργήν τῶν συγγενῶν, πολυτέλειαν ἐμποδίζουσαν τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν.

Ἀπὸ τότε ἐπέρασεν αἰῶνες πολλοί. Ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς ἠλαττώθη ἕως τὸ τελευταῖον ὄριον. Τὰ μοναστήρια εἶναι ἔρημα ἐντελῶς πλέον ἀπὸ νεότητά και κάλλος. Τὰ σπίτια τῶρα ἀπέκτησαν νέες ἀρμονίας γραμμῶν και νέων ἰδεῶν φιλοκαλίαν, ἀλλ' ἡ θεὰ τοῦ νοικοκυρεῖοῦ, ὅπως τὴν ἐννοοῦσαν οἱ πρόγονοί μας, δὲν ἐπανῆλθε πλέον.

Καμμία νοικοκυρὰ σήμερον δὲν πιστεύει πλέον εἰς τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀγρυπνῇ νύκτα και ἡμέραν, ὅπως μὴ μείνη στυστὴν τὸ ἱερὸν πῦρ τῆς ἐστίας, κανένας νόμος γυναικείας ἀγωγῆς δὲν ἐπιστημοποιεῖ τὰ οἰκοκυρικὰ καθήκοντα τῆς γυναικὸς τῶν ἡμερῶν μας.

Φυσικὰ και καμμία ἐορτὴ δὲν καθιερώθη, ἂν ὄχι μιὰ φορὰ τὴν ἐβδομάδα ἢ τὸν μῆνα, τοῦλάχιστον μιὰ φορὰ τὸ ἔτος διὰ τὸν ἐορτασμὸν τὸν ἐπίσημον τῶν νοικοκυριῶν.

Και εἶναι ἡ μόνη ἐορτὴ τῶν ἀρχαίων, τὴν ὁποῖαν νομίζω ἀπαραίτητον διὰ τὴν εὐτυχίαν μας και τὴν ὁποῖαν προτείνω εἰς τὰς Ἑλληνίδας νὰ ἐπαναφέρωμεν.

Ἄς ὀρίσωμεν τὸ φθινόπωρον διὰ τὴν ἐορτὴν αὐτὴν. Εἶναι ἡ καταλληλοτέρα ἐποχὴ, διότι ὄλαι και ἔλαι, ἀλλάξαμεν ἢ δὲν ἀλλάξαμεν κατοικίας τὸν Σεπτέμβριον, τῶρα τακτοποιοῦμεν ὅπως δὴποτε τὰ κατὰ τὸ θέρος ἐγκαταλειφθέντα σπίτια μας. Τῶρα καταβάλλομεν κἄποιαν προσπάθειαν διὰ νὰ τοὺς δώσωμεν ζῶν και νὰ ἀμυνθῶμεν κατὰ τῆς ψυχρῆς ἐπιδρομῆς τοῦ χειμῶνος. Τῶρα και αἱ ἀμελέστεραι ἐξ ἡμῶν θυσιάζουν ὀλίγας στιγμὰς και ὀλίγην σκέψιν διὰ τὰς προμηθεΐας ὄλων τῶν ἐφοδίων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζῶν τῶν οἰκιακῶν συγκεντρώσεων και τῆς μελέτης και σοβαρῆς ἐργασίας τῶν συζύγων και τῶν παιδιῶν μας.

Τῶρα προετοιμάζομεν τὰ νέα μας φορέματα, ἐπιδιορθώνομεν τὰ παλαιὰ, ἐπισκευάζομεν τὰ ἐπιπλά μας, στρώνομεν τὰ σπίτια μας, ἐκθέτομεν τὰ ἀσημικὰ και τὰ bibelots.

Μὲ τὴν ἐορτὴν αὐτὴν θὰ γίνεταί μιὰ ὑπενηθίμους τῶν καθηκόντων τῆς γυναικὸς πρὸς τὴν οἰκογένειαν, και τὰ σχολεῖα θὰ εὗρουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐνθυμηθοῦν, ὅτι ἡ εὐτυχία τῶν κοριτσιῶν μας δὲν ἐξαρτᾶται τόσον ἀπὸ τὴν ἀπαρίθμηση τῶν κριτῶν τοῦ Ἰσραὴλ και τὴν ἐξιστῶρησιν τῶν ἄθλων τοῦ Ἡρακλέους και τῶν φονικῶν πολέμων τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλ' ἀπὸ τὴν μόρφωσιν τῶν καλῶν οἰκοκυριῶν.

Κ. Παροῦν

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

ΠΕΛΟΣ ΠΑΝΤΩΝ ὕστερα ἀπὸ εἴκοσι ἡμερῶν διαμονῆς εἰς τὸ Κάιρον βλέπω και στρατιώτας Ἄγγλους. Ἐπάνω ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τοῦ Κάιρου, ὑπὸ τὴν ὁποῖαν τὸ θέαμα κάτω τῆς πόλεως εἶναι τὸ ὠραιότερον πανόραμα ἀπὸ ὅσα ἔχω ἰδεῖ εἰς τὴν ζῶν μου, βλέπω ἕξαφνα και δύο τρία κέπια κόκκινα ἀνοικτὰ, ζωηρὰ, ἐντελῶς ἄλλου τόνου ἀπὸ τὰ φεσάκια τῶν Αἰγυπτίων.

Πρόσωπα λεπτά, ξανθὰ, γαλανὰ, ἐντελῶς παιδικὰ ἀκόμη και σώματα ὑψηλὰ και καλοκαμωμένα κάμνουν ἀντίθεσιν μὲ τὰς μελαγχροινὰς και ἐντόνους φυσιογνωμίας τῶν Αἰγυπτίων. Τὰ δύο τρία μετ' ὀλίγον γίνονται τριάντα, σαράντα και εἶναι τὸ στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα τῶν Ἄγγλων, τὸ ὁποῖον στρατωνίζεται πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν. Τὸ μόνον, νομίζω, εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον, τὴν ὁποῖαν διοικοῦν μὲν και διευθύνουν οἱ Ἄγγλοι, χωρὶς ὅμως νὰ φαίνεται φανερὰ και ἐπισήμως ἡ ἀνάμιξις των. Μία μικρὰ φρουρὰ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, μία φουχτα μόλις ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἤμποροῦσαν ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν, ἐὰν ἡ ἀνάγκη ἐπαρουσιάζετο, νὰ μεταβάλλουν εἰς ἕνα ἀπέραντον ἐρείπιον τὴν πόλιν ὅλην. Ἄλλ' οἱ Αἰγύπτιοι εἶναι οἱ καλοὶ φίλοι τῶν Ἄγγλων, ἀφοῦ ἔχουν ὅπως και πρὶν τὸν Κεδίβην των και τὴν ἰθαγενῆ διοίκησιν των και τὴν νομοθεσίαν των και τὰ ἦθη και ἔθιμά των σεβαστὰ και ἀνέπαφα. Ὁ λαὸς μάλιστα μετὰ τὴν κατοχὴν ἐπροστατεύθη πρὸς βλάβην σημεκνικὴν τῶν συμφερόντων τῶν ὀλίγων Εὐρωπαίων, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐξεμεταλλεύοντο πρὶν. Σήμερον οἱ φελάχοι δὲν εἶναι πλέον οἱ σκλάβοι τοῦ ἔτραγον ξύλο και ἐδούλευσαν σὰν κτήνη και ἐζοῦσαν σὰν τρωγλοδύται και δὲν εἶχαν τύχην ὑπὸ τὸν ἥλιον, ποῦ τοὺς ἔκαε και τοὺς ἔψηνε, σκυμμένους νύκτα και ἡμέρα πρὸς τὴν γῆν, τὴν χρυσοφόρον διὰ τοὺς ἄλλους και μητριῶν δι' αὐτοὺς.

Σιγά, σιγά μάλιστα ἐξευρωπαϊζονται. Ὁ διοικητὴς τῆς Ἀλεξανδρείας, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισκα πολύ, εἶναι Τουρκοκρητικὸς, ποῦ θὰ εἴπη ἄνθρωπος πολιτισμένος, ἀνεπτυγμένος και ἐξυπνος. Ὅμιλεῖ Ἑλληνικὰ σὰν Ἕλληνα και συζητεῖ διὰ τὴν πρόοδον, διὰ τὸ γυναικεῖον ζήτημα και διὰ τοὺς νόμους τοῦ Κοραΐνου ὡς Ἀμερικανός. Ἐχει μίαν μόνην γυναῖκα, ἡ ὁποῖα δέχεται εἰς ὠρισμένην ἡμέραν, εἶναι ἐνδύμενη ὅπως ἡμεῖς, δίδει τέιον και ἔχει τρία τέσσαρα χαριτωμένα παιδιὰ, ποῦ σπουδάζουν ξένες γλώσσες και πιάνο, ἐντελῶς Εὐρωπαϊκὰ.

Ὁ Κεδίβης των εἶναι ἂν και καθ' αὐτὸ

Ἡ ΠΛΑΤΕΙΑ ΜΟΥΧΑΜΕΤ-ΑΛΗ

γύπτιος, ἐντελῶς Εὐρωπαϊκὸς gentleman. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ Παρίσι και ὅταν ἐπέστρεψεν ἡ μητέρα του τοῦ εἶχεν ἐτοίμη μίαν ὠρχίαν σκλάβαν, διὰ δῶρον και ἀναψυχὴν ἀπὸ τὰς μερίμνας τοῦ θρόνου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆλθε τόσον νέος.

Ὁ Κεδίβης ἐρωτεύθη τὴν ὠρχίαν δούλην και χωρὶς τὴν ἄδειαν τῆς μητρὸς του και παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῶν πριγκηπικῶν συγγενῶν του, τὴν ἔκαμε σύζυγόν του. Τὸ παλάτι του εἶναι ἐπιπλωμένον μὲ μυθῶδη εὐρωπαϊκὴν πολυτέλειαν και αἱ ὑποδοχαὶ εἰς αὐτὸ γίνονται μὲ τρόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ Ἀνατολὴ δὲν ἔχει ἄλλο μέρος πλην τοῦ ἰδιαιτέρου μεγαλείου και τῆς ἐθιμοτυπίας τῆς γεμάτης ἀρχοντιῶν και ποίησιν.

Ἐγνώρισκα μίαν ἀπὸ τὰς Αἰγυπτίας αὐτὰς πριγκηπίσσας ἄλλοτε εἰς τὸ Παρίσι. Εἶναι θεία τοῦ Κεδίβου, γνωστὴ διὰ τὸ προδευτικὸν πνεῦμά της, χειραφετημένη ἀπὸ κάθε προλήψιν, χωρὶς γιγασμάκια και φερετζέδες και ὄλα αὐτὰ τὰ ἔγνη τῆς δουλείας τῆς γυναικὸς.

Πλουσιωτάτη, ἐξοδεύει τὰ εἰσοδήματά της, και συχνὰ ὅταν δὲν φέρη ἰσοζύγιον, καταφεύγει εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ βασιλικοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας της, ὁ ὁποῖος πληροῦνι ὄλα τὰ χρεῖα τῶν συγγενῶν του. Δὲν ἐφαίνετο ἐν τούτοις νὰ ἐξοδεύη πολλὰ εἰς τουαλέτες. Κατέβχινεν ἡσυχώτατα εἰς τὸ Hôtel des Capucines, ἐφο-

ρεοῦσαν ἕνα ἀπλοῦν φόρεμα, ἐπανωφόρι και καπέλλο ταξειδίου, και ἐκρατοῦσε μόλις τρία τέσσαρα δωμάτια, εἰς τὰ ὁποῖα ἔμενε μὲ τὴν ἀκολουθίαν της.

Ἐγαίρει μεγάλην δημοτικότητα, ἔτραγεν εἰς τὴν κοινὴν τραπεζαρίαν τοῦ ξενοδοχείου, πάντοτε μὲ κἄποιον πριγκηπα συγγενῆ της και ἦτο πολὺ εὐτυχῆς, ὅσάκις τῆς ἐδιηγοῦντο τὰ διάφορα μικροσκανδαλάκια τῶν Εὐρωπαϊκῶν αὐλῶν.

Αἱ γυναῖκες ἄλλως τε τῶν προδευτικῶν Αἰγυπτίων εἶναι ἐπίσης ἀνεπτυγμέναι, ὅσον και αἱ τῶν Νεοτούρκων. Ἴσως μάλιστα και περισσότερον, ἀφοῦ πρόεδρος τοῦ κομιτάτου εἶναι γυναῖκα, ποιήτρια και ῥήτωρ πρώτης δυνάμεως. Εἰς τὴν κίνησιν και τὰς ἐνεργείας ὑπὲρ τῆς παροχῆς τοῦ Συντάγματος αἱ γυναῖκες τῆς Αἰγύπτου παίζουν σοουδαῖον ῥόλον, και αὐταὶ ἐμπνέουν τοὺς ἀνδρας και τὰ παιδιὰ των εἰς τὸν ἐπίμονον ὑπὲρ παροχῆς ἐλευθεριῶν ἀγῶνα.

Εἰς τὴν πρόοδον αὐτὴν τῶν γυναικῶν τῆς Αἰγύπτου, συνετέλεσε βεβαίως πολὺ και ἡ ἀνατροφή τῶν κοριτσιῶν των ἀπὸ Ἀγγλίδας παιδαγωγούς, και ἡ ἐκπαίδευσις πολλῶν ἀπὸ αὐτὰς εἰς Ἀγγλικά σχολεῖα. Ὅλαι αἱ Ἀγγλομαθεῖς εἶναι φανατικὴ φιλελεύθεραι και ἔχουν τὸν ὠραῖον ἐνθουσιασμὸν ἀνθρώπων ποῦ ὄνειροπωλοῦν διὰ τὴν πατρίδα των ἕνα λαμπρὸν και

Ο ΧΕΔΙΒΗΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΑΒΒΑΣ ΠΑΣΣΑΣ

φωτεινόν μέλλον. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι αἱ μητέρες, ἂν καὶ ἀμαθεῖς συμμερίζονται ἐντελῶς τὰς ἰδέας τῆς νέας γενεᾶς καὶ οἱ ἄνδρες, ὅλοι οἱ νέοι ἄνδρες εἶναι κηρυγμένοι κατὰ τῆς δουλείας τῆς γυναικὸς καὶ ὑπὲρ τῆς ἰσότητος τῶν πολιτικῶν τῆς ἀκόμη δικαιωμάτων.

Ἴσως ἐγέννησε τὴν πρὸς τὰς γυναῖκας ἐκτίμησιν καὶ ἐμπιστοσύνην τῶν νέων ἀνδρῶν τῆς Αἰγύπτου ἢ πληθώρα τῶν Ἀγγλίδων ἐπιστημόνων, αἱ ὁποῖαι διεσκορπίσθησαν εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον. Εἰς τὰ ὑγειονομεία τῶν πλὴν τῆς ἰδικῆς μας κ. Ἀγγελικῆς Παναγιωτάτου, πολλοὶ ἰατροὶ εἶναι Ἀγγλίδες καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν δὲ τῆς Αἰγύπτου καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ Κάϊρον πλῆθος ἰατρῶν μαιευτῶν, γυναικολόγων καὶ παιδιάτρων εἶναι γυναῖκες. Ἡ προπαγάνδα ἢ προοδευτικὴ γίνεται ἐπὶ ἔτη τῶρα ἀπὸ ὅλας αὐτὰς τὰς ἀκουράστους ἐπιστήμονας σιγὰ, σιγὰ, ἀλλ' ἀσφαλῶς καὶ μὲ αὐτὰς θὰ παρουσιασθῆ πολὺ γρήγορα ἡ Αἴγυπτος χώρα ἀπὸ τὰς πλέον ἀνεπτυγμένας. Καὶ χάρις εἰς τὴν ὀξυδέρκειαν τῶν Ἀγγλῶν, οἱ ὁποῖοι ἂν καὶ δὲν θέλουν νὰ παραχωρήσουν πολιτικὴν ψῆφον εἰς τὰς γυναῖκας, ὅμως μετεχειρίσθησαν πάντοτε τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν μὀρφωσιν τῶν γυναικῶν τῶν διὰ τὰς πρακτικὰς κατακτήσεις τῶν, σήμερον ἡ Αἴγυπτος, ἂν καὶ χώρα Ἀφρικῆς, ἔχει γυναικὰ δικηγόρον, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐδόθη πρὸ μηνῶν μόλις ἡ ἄδεια νὰ δικηγορῇ.

Φυσικὰ ὅλαι αἱ γυναῖκες, εἰς αὐτὴν θὰ ἀναθέτουσιν τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ὑποθέσεων τῶν καὶ πολὺ γρήγορα αἱ δικηγόροι θὰ πολλαπλασιασθοῦν, ὅπως ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ αἱ ἰατροί, πρὸς μεγάλην ἐντροπὴν τῆς Εὐρώπης, ἡ ὁποῖα εἰς πολλὰ κράτη τῆς ἀνοεῖται ἕως τῶρα τὸ δικαίωμα τοῦ δικηγορεῖν εἰς τὰς γυναῖκας.

Κ. Παρρὲν

Η ΣΚΙΑ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

(Ἀπόσπασμα ποιήματος τοῦ Σολωμοῦ)

Ἐλαμπε ἀχνὰ τὸ φεγγαράκι,
Ὀλην, ὅλη τὴ φάσι ἀκίνητοῦσε,
Καὶ μέσα ἀπὸ τὴν ἔρημην τὴν κλίην
Τ' ἀηδόνι τὰ παράπονα ἀρχινοῦσε·
Τριγύρω γύρω ἢ τυχτικὴ γαλήνη
Τὴ γλυ: ὕστατη κλάψα ἠχολογοῦσε·
Ἀπ' ἀντέχα βαθὺς ὕπνος μὲ πιάνει,
Κὴ ὀμπροστὰ μου ἕνας γέροντας μοῦ ἐφάνη

Στὸ ἀκρογιάλι ἀναπαύοτον ὁ γέρον·
Στὰ παλαιὰ τὰ ροῦχα τὰ σχισμένα
Γλυκὰ γλυκὰ τὸ φέσημα τοῦ ἀέρος
Τ' ἀρῆνὰ μαλλιὰ τὸν ἐσκόρπαι τ' ἀσπρισμένα
Κὴ αὐτὸς εἰς τὸ πολυάστρον τοῦ αἰθέρος
Τὰ μάτια ἐστριμογοῦριζε σθημένα·
Ἄγάλι γάλι ἀσπκώθη ἀπὸ χάμου,
Καὶ ὡσὰν νᾶχε τὸ φῶς τοῦ ἤλιου κοτὰ μου.

ΣΑΡΔΟΥ

Ἀπὸ τοὺς θεατρικοὺς συγγραφεῖς, ποὺ γνωρίζομεν πολὺ εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι καὶ ὁ Victorien Sardou. Διὰ τοῦτο ἡ εἰδησις τοῦ θανάτου τοῦ ἐπέφερε κάποιον ἰδιαιτέρων συγκινήσεων εἰς τὸν κόσμον τῶν γραμμάτων καὶ τῶν θεάτρων ἰδιαιτέρως.

Εἶναι βεβαίως ὁ παραγωγικώτερος θεατρικὸς συγγραφεὺς τοῦ XXου αἰῶνος καὶ ὁ δημοτικώτερος εἰς τὸ πολὺ κοινὸν ὄλων τῶν θεάτρων τοῦ κόσμου.

Τὰ θεατρικὰ ἔργα τοῦ ὑπερέβησαν τὰ ἐξήντα, κατὰ τὰ πρῶτα δὲ ἔτη τῆς θεατρικῆς παραγωγῆς του, συνέβη πολλάκις νὰ ἀναβιβάσῃ εἰς τὸ θέατρον τρία καὶ τέσσαρα νέα ἔργα τοῦ ἐντός τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ ἢ *Ταβέρνα τῶν Φοιτητῶν* ἐπαίχθη τὸ 1854 μὲ μεγάλην ἀποτυχίαν, ὅταν ὁ συγγραφεὺς τοῦ εἶχεν ἡλικίαν εἰκοσι τριῶν ἐτῶν.

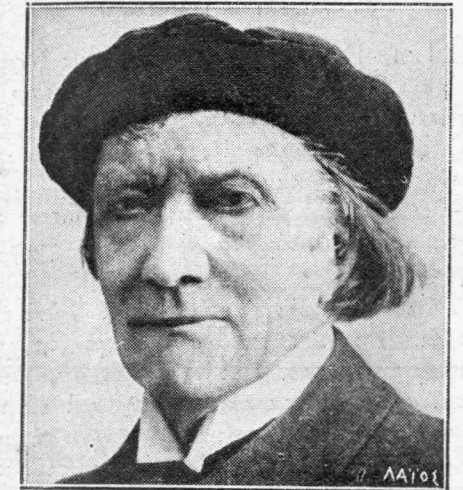
Τὴν πρώτην αὐτοῦ ἀποτυχίαν ἐπρόκειτο νὰ διαδεχθῆ σειρά θριάμβων καὶ ἐπιτυχιῶν εὐκόλων, χάρις εἰς τὴν μοναδικὴν ἰδιοφυΐαν του διὰ τὰ θεατρικὰ *trucs*, εἰς τὰ ὁποῖα ἐβασίζετο περίπου τὸ θέατρον του.

Ἐνυμφεύθη νεώτατος μὲ τὴν δεσποινίδα de Brecourt, ἠθοποιὸν πολὺ καλὴν, ἡ ὁποῖα, διότι ἐγνώριζε τὸ θέατρον, τὸν ἐβοήθησε πολὺ εἰς τὸ τεχνικὸν μέρος τοῦ ἔργου του. Ἐγραψε κωμωδίας, δράματα, λιβρέτα μελοδραμάτων, κωμειδύλλια καὶ ἀπέκτησε τὰς συμπάθειάς τοῦ κοινῶ, εἰς τὸ ὁποῖον ἐσκόρπιζε συγκινήσεις μεγάλας καὶ εὐκόλα γέλοισι καὶ ἐκπλήψεις ἀπροσδοκῆτους, ἀκριβῶς ὅ,τι χρειάζεται διὰ νὰ ἀποκτήσῃ κανεὶς τὴν συμπάθειάν του.

Σπανίως εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἀπαντοῦν δραματικοὶ χαρακτήρες ἀληθινοὶ καὶ ἀκόμη σπικνώτερη ποιησις καὶ δύνამις φιλολογικῆ. Δι' αὐτὸ, ἂν καὶ εἶχεν ἐπιτυχίαις εἰς τὸ θέατρον καὶ ἐπαναλήψεις τῶν ἔργων του εἰς ἐκτοντάδας παραστάσεων καὶ κέρδη ἀμύθητα, ὅμως εἶχε καὶ κριτικὴν πολεμικὴν ἀμείλικτον καὶ χαρακτηρισμὸν τοῦ θεάτρον του ἐν γένει, ὅχι πάντοτε εὐνοϊκὸν ἀπὸ τὸν κόσμον τῶν γραμμάτων.

Εἰς τὰς ἐπιθέσεις αἱ ὁποῖαι τοῦ ἐγένοντο ἰδίως διὰ τὰς ἐπαναλήψεις τῶν ἰδίων ἰδεῶν καὶ σκηνῶν εἰς πολλὰ ἔργα του καὶ διὰ μερικὰς φιλολογικὰς ὑπεξαιρέσεις ἀπῆντησε μὲ τὴν ἐκδοσιν βιβλίου του, ὑπὸ τὸν τίτλον «*Mes plagiats*».

Ὀλη αὐτὴ ἡ πολεμικὴ δὲν τὸν ἠμποδίσε νὰ ἐκλεγῆ μέλος τῆς Ἀκαδημίας ἀπὸ τοῦ 1877, καὶ νὰ γίνῃ ἐν γένει τόσο δημοτικὸς εἰς ὅλον

B. ΣΑΡΔΟΥ

τὸν κόσμον, ὅσον ἦτο καὶ παραγωγικὸς. Ἡ Φεδώρα, ἡ Θεοδώρα, ἡ Τόσκα, ἡ Κλεοπάτρα, ἐπαίχθησαν ὅλα ἀπὸ τὴν Σάραν Μπερνάρ καὶ τὴν Δουζέ ἔχουν κάμει πρὸ χρόνων τὸν γύρον τοῦ κόσμου, προκλήσαντα συγκινήσεις καὶ δάκρυα καὶ κέρδη πολλὰ καὶ διὰ τὸ θέατρον καὶ διὰ τὸν συγγραφέα των.

Καὶ ἐδῶ οἱ ρόλοι αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἀγαπητένοι ρόλοι τῆς κ. Βερόνη καὶ τῆς Παρσκειουπούλου, ὅταν ἦσαν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς τραγικῆς δόξης των.

Ὁ Σαρδού, ἂν καὶ ἐβδομήντα ὀκτὼ περίπου ἐτῶν, ὅμως ἐξηκολούθει νὰ γράφῃ ἕως πέρουσι, μὲ τὴν ἰδίαν περίπου εὐκολίαν καὶ εἶχε μέχρι τέλους διαύγειαν πνεύματος καὶ ἀντιλήψεως θαυμαστῆς.

Τὸ δυνατότερον καὶ δραματικώτερον ἔργον του, τὸ ὁποῖον ἐπὶνῆθη καὶ ἀπὸ τοὺς αὐστηροτέρους κριτὰς τοῦ ἦτον ἡ «*Πατρίς*»

Ἄλλ' ὅχι βεβαίως καὶ τὸ ὠραιοτέρον. Μὲ τὸ Θεριμιόρ ὁ Σαρδού ὅχι μόνον ἔγραψε δράμα ἐπιτυχὲς τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ἀλλὰ καὶ ἐφώτισε πολλὰ σκοτεινὰ σημεῖα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ ἀνέτρεψε πολλὰς πλάναις.

Ἡ Madame sans Gêne, τὴν ὁποῖαν ἔγραψεν διὰ τὴν Ρεζάν, ἀπεικονίζει ἐπίσης μίαν σελίδαν ὀλοζώντανην ἄλλης ἱστορικῆς ἐποχῆς τῆς Γαλλίας.

Ὡς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου ὁ Σαρδού ἦτο εὐφυολόγος, εὐγενὴς καὶ προσηνὴς τόσο, ὥστε νὰ ἀφοπλίξῃ καὶ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ ἀκόμη, τοὺς δὲ φίλους του νὰ γοητεύῃ πάντοτε.

Κ. Π.

Η LOÏE FULLER

Ἡ Loïe Fuller εἶνε ἓνα ἀπὸ τὶς ζωηρότερα κκι σπανιώτερα πνεύματα ποῦ ἔχω ἀπαντήσει. Καὶ δὲν μὲ ἐκπλήττει διόλου, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος Δουμάς υἱὸς τὴν ἤκουε μὲ τὸσιν εὐχαρίστησιν καὶ μοῦ ἔλεγε :

— Ὄφειλε νὰ γράψῃ τὰς ἐντυπώσεις της καὶ τὰ ἀπομνημονεύματά της. Εἶναι γυναίκα ἐξαιρετική.

Τὸ ὅτι ἔχει κἀτι τὸ ἔκτακτον, αὐτὸ εἶνε γνωστόν. Ἐπανεστάτησεν ὀλόκληρον ἐποχὴν, ἐδημιούργησεν ὕφος, ἐπέδρασεν εἰς τὰ ὑφάσματα, τὰ χρώματα καὶ ἀκόμη καὶ εἰς τὴν γλυπτικὴν αὐτήν. Μήπως θὰ ὑπῆρχον σήμερον αἱ χορεύτριαι τοῦ Λεονάρδου, χωρὶς τοὺς πέπλους καὶ τὰς θαυμασίας πτυχὰς τῶν φορεμάτων τῆς Loïe Fuller ;

Ἡθέλησα νὰ μάθω ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἰδίαν, πῶς εἶχε τὴν ἰδέαν τῶν φωτεινῶν χορῶν της, οἱ ὅποιοι δὲν τὴν ἐκούρασαν ἀκόμη. Ἄλλ' ἀγαπᾷ περισσότερο νὰ ὁμιλῇ διὰ φιλολογίαν παρά διὰ θέατρον.

Εὐθυμος, χαριτωμένη, μὲ τὰ ὠραία γαλανὰ μάτια της, μοῦ ἀπεκρίθη. Ὅλω διόλου τυχαίως. Τὸ φῶς ἦλθε πρὸς ἐμένα περισσότερο ἀπὸ ὅτι ἐγὼ ἐπῆγα πρὸς αὐτό !

Ἡ τύχη καὶ πάλιν τὴν ἔκαμε νὰ γνωρισθῇ μὲ τὸν Ἀλέξανδρον Δουμᾶν. Ἐπαίξε τοὺς νέους ρόλους τοῦ Shakespeare : τὴν Ὀφέλεια καὶ τὴν Ἰουλιέττα εἰς ἓνα θίασον, ὁ ὁποῖος ἔπαιζεν εἰς τὰς Ἰνδίας. Μίαν ἡμέραν, εἰς τὴν Καλκούταν, νομίζω, ἐνῶ οἱ ἠθοποιοὶ ἔτρωγαν εἰς τὸ ὑπαιθρον κάτω ἀπὸ τὸν γαλανὸν οὐρανόν, ἡ μὲς Loïe, παρετήρησε ἓνα μαῦρον μὲ εὐρωπαϊκὰ φορέματα, ὁ ὁποῖος ἐπεριτριγύριζε εἰς τὸ τραπέζι φοβερὰ λυπημένος. Ἐφαίνετο ὡς ἐξόριστος ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ πραγματικῶς ἦτο. Οἱ ἠθοποιοὶ τὸν προσεκάλεσαν εἰς τὸ τραπέζι των. Τὴν ἐπομένην ὁ μαῦρος ἐξηφάνισθη χωρὶς νὰ εἰπῇ τὸ ὄνομά του. Μετὰ τινὰ ἔτη ἡ Loïe Fuller ἔδιδε τὰς πρώτας παραστάσεις της εἰς τὸ Παρίσι.

Ὅλοι ἐνθυμοῦνται μὲ πόσῃν ἐπιτυχίαν. Ὁ χορὸς τῶν Φορεμάτων, ὁ χορὸς τῆς φωτιᾶς ἐμεθοῦσε τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς ζωγράφους καὶ ὁ Ἀνδρέας Lebey ψάλλει τὴν χάριν της εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ ποιήματά του.

Ἐνα πρῶτὸν ἡ χορεύτρια ἔλαβεν ἓνα ἐπισκεπτῆριον. « Ὁ πρέσβυς τῆς Δημοκρατίας τοῦ Haïti εἰς τὸ Παρίσι ».

— Ἄς εἰσέλθῃ !

Ὁ πρέσβυς εἰσῆλθε, καὶ ἡ Loïe Fuller ἀ-

νεγνώρισε τὸν μαῦρον ὁμοτράπεζον κατὰ τὸ γεῦμα τῶν ἠθοποιῶν εἰς τὴν Καλκούταν. Ἐπανάστασις εἶχεν ἀλλάξει τὰ πολιτικὰ πράγματα τῆς χώρας καὶ ὁ τότε ἐξόριστος ἀντιπροσώπευε τὴν τὸ ἔθνος του εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας.

Ἐγνώριζε τὸν Δουμᾶν καὶ αὐτὸς ἐπηρεύασε τὴν Loïe Fuller εἰς τὸν δραματικὸν συγγραφέα.

— Ὁ συγγραφεὺς τῆς Κυρίας μὲ τὰς Καμελλίας ! Τὸν ἐνόμιζα ἀποθαμμένον πρὸ πολλῶν ἐτῶν ! εἶπε.

Καὶ ὁ Δουμάς ἔμεινε ἐκπληκτος πρὸ τῆς διανοητικῆς δυνάμεως τῆς γυναικὸς αὐτῆς, ἡ ὁποία πάντοτε ζητεῖ τὸ νέον, ἔχει ἰδεῖ τόσους τόπους καὶ συγκρίνει τὴν ἀμερικανικὴν κοινωνίαν μὲ τὴν γαλλικὴν, διότι ἔχει γεννηθῆ εἰς τὸ Chicago. Ἀναλύει τὰς γυναῖκας τοῦ ἡμικόσμου, ὁ ὁποῖος δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ ὁμιλεῖ περὶ ὅλων τῶν ζητημάτων μετὰ θαυμαστῆς εὐθυκρίσιας.

Ἡ Loïe Fuller ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ καὶ ὠμιλοῦσε περὶ ὅλων μὲ τὸν Δουμᾶν. Χθὲς ἀκόμη μ' ἔκαμε νὰ ἐνθυμηθῶ τὸν δυστυχῆ Curie, περιγράφουσα τὰς θαυμαστὰς ιδιότητας τοῦ ραδίου, τὸ ὁποῖον δὲν τὴν ἀφίνει ἤσυχον. Θέλει νὰ συγκεντρώσῃ τὸ φῶς του. Ὀνειροπολεῖ φωτισμοὺς φανταστικοὺς καὶ νέους, φωτεινὰς προβολὰς, αἱ ὁποῖαι νὰ ἀκολουθοῦν τὰ ἔργα τοῦ Wagner καὶ νὰ προσθέτουν τὴν ἁρμονίαν του εἰς τὴν μουσικὴν δυνάμιν τοῦ διδασκάλου.

— Ἄ ! ἂν ἠμποροῦσα, ἂν ἠμποροῦσα ! . . . εἰς τὴν Ὀπερὰ νὰ φωτίσω ἐγὼ τὸ πέρασμα τῶν ἐφίππων Walkyries, νὰ τοὺς δώσω ζῶν ὅπως ἐγὼ τὴ φαντάζομαι, ὅπως τὴν βλέπω ! . . .

Κατὰ τὸ Γαλλικὸν τοῦ Jules Lemaitre.

Εἰρήνη Νικολαΐδου.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΙΑ ΤΑ ΜΙΚΡΑ

ΞΚΑΣΤΗΝ πνευματικὴν ἀσχολίαν μέχρι σήμερον δὲν θεωροῦμεν πάντοτε πραγματικὴν ἐργασίαν, ἡ κάλλιον ἐκάστην τοιαύτην δὲν θεωροῦμεν προσοδοφόρον. Καὶ ὅμως ὑπάρχει ἐν ἰδίᾳ πνευματικῆς ἀσχολίας, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς, ἂν καὶ θεωροῦμεν ὡς μὴ προσοδοφόρον, εἶναι ὅμως τοιαύτη. Τὰ παιγνίδια.

Ἡ τάσις τοῦ παιζεῖν παρατηρεῖται συνήθως εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν· ἀλλ' εἶνε καὶ τοῦτο ἀσχολία πνευματική. Διαφέρει ὅμως τῆς πραγματικῆς πνευματικῆς ἐργασίας κατὰ τοῦτο : εἰς τὸ παιγνίδιον ἔρχεται ὁ κόρος γρήγορα, εἰς τὴν

πνευματικὴν ἐργασίαν δὲν ὑπάρχουν ὅρια. Τοῦτο γνωρίζει ἐκ πείρας πᾶς μορφωμένος καὶ ἐν γένει πᾶς τις, ἀσχολούμενος εἰς πνευματικὰς ἐργασίας. Ἡ χαρακτηριστικὴ αὐτῆ διαφορά χορῆζει μελέτης. Ἡ ἐκ φύσεως παρατηρουμένη αὐτῆ παραγωγὸς δυνάμεις, ἡ σημειούμενη εἰς τὸ παιγνίον τοῦ παιδίου, δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἐγωϊστικὸν ἐλατήριο· εἶνε ἡ κινουσα τὸν ἄνθρωπον ἔμφυτος δυνάμεις, καὶ ἀποδεικνύεται ὅτι εἶναι στενῶς συνδεδεμένη μετὰ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Διὰ τοῦτο χρῆζει μελέτης ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἀπὸ τῆς οἰκίας καὶ τοῦ σχολείου ὅπου μορφώνεται αὐτή.

Καὶ ἐννοήθη μὲν ἀπὸ πολλοῦ ἤδη, ὅτι ἡ καλλιτέρα διδασκαλίς εἶνε νὰ ὑποβοηθῆται ἡ ἔμφυτος αὐτῆ δημιουργικὴ δυνάμεις, ὡς μαρτυρεῖ τοῦτο ἡ νέα μέθοδος μὲ τὴν διδασκαλίαν τῆς μαγειρικῆς εἰς τὰ σχολεῖα, τῆς ἰχθυογραφίας, τῆς κατασκευῆς παιγνίων, τῆς ἐλευθερίας περὶ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἰδέας τοῦ παιδίου κατὰ τὰς δυνάμεις του καὶ ὅχι καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διδασκάλου. Ἀκριβῶς μάλιστα εἰς τὸ νὰ περιγράψῃ τὸ παιδίον ὅ,τι βλέπει καὶ νὰ ἐκφράξῃ ὅ,τι αἰσθάνεται, ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ τις, ὅ,τι ἔγκειται τὸ μυστήριον τῆς ὅλης πνευματικῆς ἀναπτύξεως. Διότι ἀπεδείχθη τρυφῶς, ὅτι ἡ δι' ἀποστηθίσεως μόνον καὶ μελέτης ἐπιδιώξεως μορφώσεως τοῦ νοῦ ἔπνιξεν ἐνίοτε ἰδιοφυῆς, αἱ τινες εἶχον δώτει δείγματα μεγάλης παραγωγικῆς δυνάμεως εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐξελεύσεως των. Πόσον δὲ τελεσφόρος εἶνε ἡ μέθοδος αὐτή, μᾶς τὸ ἀποδεικνύη τὸ παράδειγμα τοῦ συμβούλου τοῦ κράτους Κυρίου von Baeyer, ὅστις εἰς ἡλικίαν 12 ἐτῶν ἤδη εἶχεν ἀνακαλύψει τὸ διπλοῦν ἄλλας τῆς χημείας. Ἀλλὰ δι' ὅλα αὐτὰ χρειάζεται μέθοδος συστηματικὴ καὶ προσπάθεια μήπως περιπέσωμεν εἰς τὰ ἄκρα.

Ἀνεγνωρίσαμεν ἀπὸ κοινοῦ, ὅτι πρακτικὰ ἐπαγγέλματα εἶνε μᾶλλον χρήσιμα διὰ τὴν ἐποχὴν μας, ὡς παρέχοντα ἀπ' εὐθείας τὰ μέσα τοῦ ζῆν εἰς τὸν ἀσχολούμενον εἰς αὐτὰ, καὶ ὅτι τὰ θεωρητικὰ, τὰ καὶ ὑψηλότερα, νὰ καλλιερῶνται τότε μόνον καὶ τόσον, ὅσον ἀξίζει τὸν κόπον, διότι αὐτὰ δὲν παρέχουν εὐκόλως ὑλικὴν ὠφέλειαν, εἶπον ἄλλοι. Ἀλλ' ἂν ὁ ἐννοήσας τὰς ὑψηλὰς θεωρίας καὶ δυνάμενος νὰ ὑποστηρίξῃ ἄλλον, ἠθικῶς ἢ ὑλικῶς τὸν ὑπεστηρίξεν, ἰδοὺ ὅτι παρέσχε μεγάλην ὑλικὴν ὠφέλειαν. Ἐν περιλήψει τὸ σχολεῖον πρέπει νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐξανθρωπιστικὴν μόρφωσιν, ποτὲ ἀποκλειστικῶς τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν χειροτεχνικὴν. Ὁ καλὸς διδάσκαλος φέρει εἰς φῶς τὰς καλὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.

Εἶναι καιρὸς αἱ ἀρχαὶ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς

ἔργα, ὅχι νὰ γνωρίζονται μόνον διὰ λόγων. Εἰς τὰ κοινὰ τῶν Παρισίων σχολεῖα ἀπαντῶμεν τὰς Caisse de mutualité, εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλουν οἱ μαθηταὶ τῶν κοινῶν σχολείων νὰ προσφέρουν καθ' ἑβδομάδα μικρὸν τι ποσόν, πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀπόρων συσπουδαστῶν των ἐν καιρῷ ἀσθενείας, ἐν περιπτώσει δὲ θανάτου ὀφείλουν νὰ παράσχουν εἰς τοὺς γονεῖς ἕλα τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας. Εἰς τὴν Δρέσδην κατὰ πᾶσαν Τετάρτην καὶ Σάββατον, ὅταν τὸ ἐπιτρέπη ὁ καιρὸς, ὀδηγοῦνται χιλιάδες μικρῶν εἰς τὸ König-Albert Park ἵνα ὀδηγοῦν κόρσι ἐξ ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων, αἱ ὁποῖαι τοὺς προσφέρουν ὅτι δύναται ἐκάστη καὶ ὀφείλουν νὰ τὰ ἐπιβλέπουν καὶ ὑπηρετοῦν εἰς ὅλον τὸ διάστημα τοῦ παιγνιδίου των, ἐξοικειούμεναι οὕτω εἰς τὰ καθήκοντα των τοῦ μέλλοντος. Εἰς τὸ Toylnyal (Λονδίνον) ἀπαντῶμεν κἀτι τι ἀρετὰ παρόμοιον. Ὅλη ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ λαοῦ εἶνε αὐτοπροαίρετος καὶ γίνεται δι' ἀνταλλαγῆς. Εἶνε δὲ ἄξιον λόγου τὸ θαυμάσιον ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον ἔφερον εἰς τὰς πτωχότερας κοινωνικὰς τάξεις τῆς μεγαλοπόλεως ἐκείνης. Εἰς ἐν ἀπὸ τὰ κράτη τῆς Βορείου Ἀμερικῆς δὲ βλέπομεν ἐν εἶδος συστήματος κινουσαν, παραδοξοτάτου δι' ἡμᾶς : τὴν Reformschool, ἥτοι μορφωτικὴν σχολὴν, τῆς ὁποίας τὸ πολίτευμα ἔχει ὅλων διόλου χαρακτηριστῆρα δημοκρατικόν. Ἡ διοίκησις τῆς σχολῆς, οὕτως εἰπεῖν, εὐρίσκειται εἰς τὰς χεῖρας τῶν μαθητῶν. Αὐτοὶ ἐκλέγουν τὸ προσωπικὸν τῆς σχολῆς, διδασκάλους, ἐπιτηρητὴν, οἰκονόμον, φύλακα κτλ. οἱ ὅποιοι πάλιν ὀφείλουν νὰ ἐπαγρυπνοῦν ἐπὶ τῶν μαθητῶν, ὀδηγοῦν, ἔχοντες καὶ τὸ δικαίωμα νὰ τιμωρήσων ἐν ἀνάγκῃ καὶ νὰ προγυμνάξων καὶ ὑποβοηθοῦν αὐτοὺς ἐν καιρῷ σπουδαστηρίου. Εἰς τοὺς διδασκάλους δὲ μὲν ναι πρὸς τὸ διδάσκειν, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἐπεμβαίνει οὐδεὶς.

Τὰ διάφορα ἀνόμοια αὐτὰ παραδείγματα ἐφέραμεν, ὅπως ὑποδείξωμεν, ὅτι νέα μέθοδοι καὶ σύστημα πρὸς σκοπὸν μορφώσεως εἶνε τι χρῆζον μελέτης καὶ προσοχῆς, καὶ ὅτι ἡ ἀπὸ κοινοῦ συνεργασία, ἡ ἀλληλεγγύη, ἡ ἀμοιβαιότης εἶνε τὰ μόνα μέσα πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ποθουμένου, πρὸς μόρφωσιν τῶν ὁμοίων μας καὶ ἡμῶν προσέτι. Ὅταν ἐννοηθῇ τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχῆς αὐτῆς καὶ συστηματοποιηθῇ θέλομεν εἰπεῖν ὅτι ἐννοήθη τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου (Διχλεξίς τοῦ ἐπίπτου τῶν σχολῶν δόκτορος Kerschensteiner).

Ἐν Μονάχῳ

κατὰ μετάφρασιν

Μαρία Πινέλλου

Ο ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ ΑΚΟΥΩΝ ΤΟΝ ΗΡΩΔΟΤΟΝ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΣΠΑΣΙΑΣ

Αἱ μαθήτριά τῆς Ἀσπασίας καὶ ἡ Ἑλλή.

Ἑλλη. Ἦλθε τέλος πάντων ἡ Ἀσπασία ἀπὸ τὸ μικρὸν αὐτὸ καὶ κοπιαστικὸν ταξεῖδι τῆς Πελοποννήσου;

Θεοδότη. Ναί. Καὶ μᾶς διηγείται τόσα θαυμάσια διὰ τὴν Ὀλυμπίαν καὶ τὸ περίφημον ἄγαλμα τοῦ Διός, τὸ ὅποιον μόλις ἐτελείωσεν ὁ Φειδίας. Πόσον θὰ ἐπεθύμουν καὶ ἐγὼ ὅταν νυμφευθῶ νὰ ταξιδεύσω εἰς τὴν Ὀλυμπίαν. Φαίνεται ὅτι καὶ ὁ Πολύκλειτος καὶ ὁ Ἀλκαμένης ἔχουν ἐκεῖ τὰ ἐντελέστερα τῆς τέχνης τῶν ἔργα, καὶ αὐτοὶ ὠδήγησαν τὸν Περικλέα καὶ τὴν Ἀσπασίαν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀριστοουργημάτων, μὲ τὰ ὅποια εἶναι στολισμένος ὁλος ὁ περὶ τὸ Ὀλυμπιακὸν Στάδιον χώρος.

Ἑλλη. Εἴθε νὰ ἀπέφευγαν τὴν συνοδείαν αὐτῆν τοῦ Ἀλκαμένου, τοῦ ἄλλοτε θαυμαστοῦ τῆς Ἀσπασίας. Αἱ κακαὶ γλώσσαι πάλιν φλυαροῦν τόσα διὰ τὴν συνάντησιν αὐτῆν, ὥστε φοβοῦμαι διὰ τὴν Ἀσπασίαν.

Μελπομένη. Πάλιν ἡ Ἐλπινίκη. Πάλιν τὸ φρικτὸν αὐτὸ ἀνδρογύναικο μὲ τὰ μουστάκια καὶ μὲ τὰ γένεια. Ἐγείνεν ἔξω φρενῶν ὅτι δὲν ἠμπόρεσε νὰ παραμορφώσῃ τὴν Ἀσπασίαν καὶ νὰ τῆς βγάλῃ τὰ μάτια εἰς τὸ θεσμοφόριον,

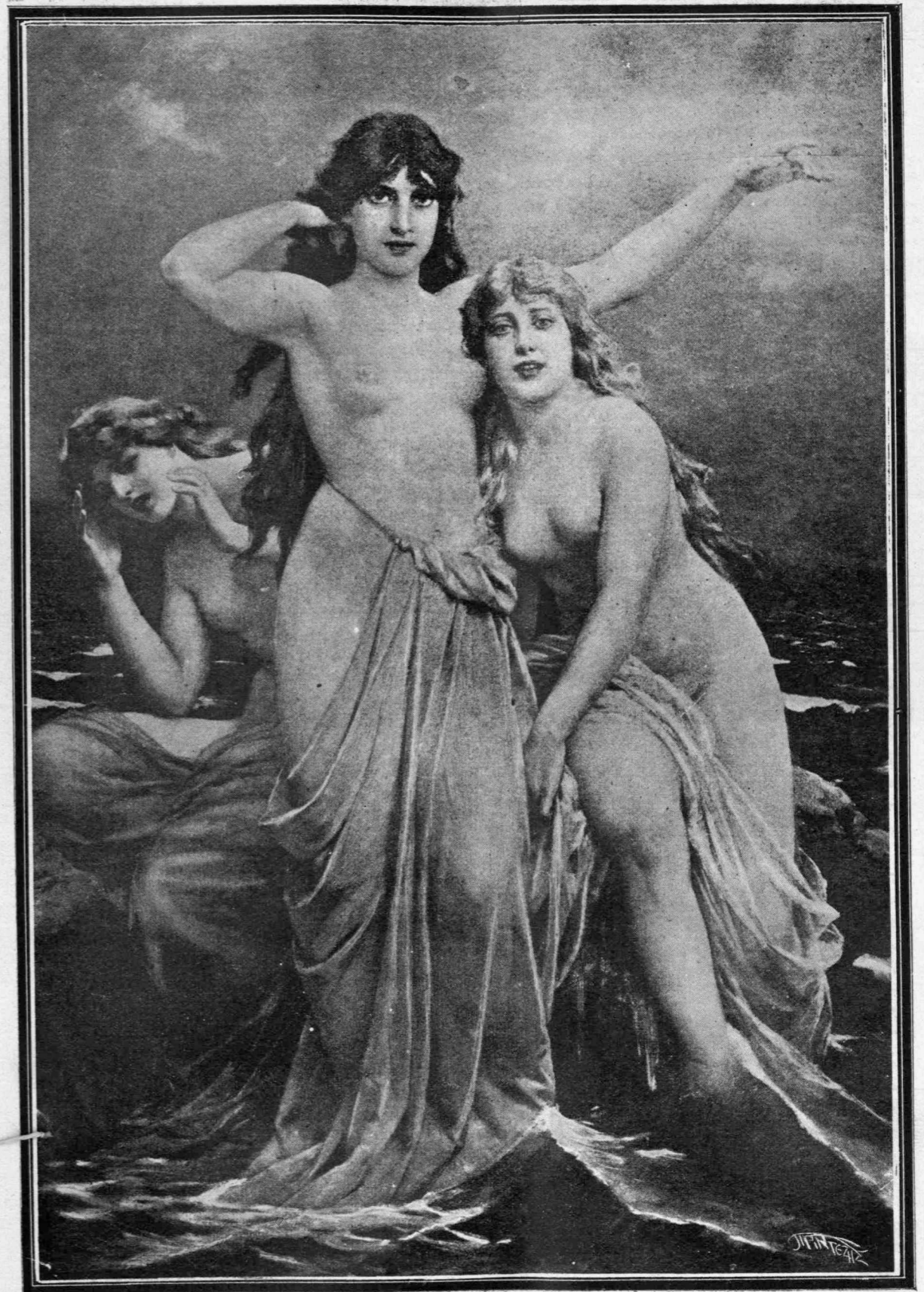
καὶ δι' αὐτὸ νέα πάλιν ἐπενόησε κακὰ δι' αὐτήν.

Θεοδότη. Δὲν τῆς ἤρκεσαν αἱ ἀχρεῖαι διδόσεις καὶ τὸ σκάνδαλον τῆς βραδείας ἐκείνης, τὰ ὅποια τόσον ἐπίκραναν τὴν Ἀσπασίαν, ἀλλὰ τὸ μῖσος τῆς τὴν κατεδίωξεν ἀκόμη καὶ ἐκεῖ κάτω, ὅπου ὁ Περικλῆς τὴν ἐπῆγε, διὰ νὰ τὴν κάμῃ νὰ λησμονήσῃ ὅλον τὸ κακὸν ποῦ τῆς ἔκαμαν.

Ἑλλη. ὦ παιδιὰ μου. Εἶναι φοικτὰ ὅσα διαδίδονται ἐπιτηδείως διὰ τὸ ταξεῖδι αὐτό.

Μυρτώ. Λέγε, ὦ Ἑλλη. Λέγε. Ἴσως ἡμπορέσωμεν διὰ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων μας νὰ προλάβωμεν νέον πάλιν κίνδυνον κατὰ τῆς θείας διδασκάλου μας.

Ἑλλη (πλησιάζουσα καὶ μὲ χαμηλὴν φωνήν). Λοιπὸν λέγεται, ὅτι ἡ Ἀσπασία τέλος ἐνέδωκεν εἰς τὸ πάθος τοῦ Ἀλκαμένου, ὁ ὅποιος ἀπὸ ἄσπονδος ἐχθρὸς τῆς ἔπου ἦτο πρὶν, ἔγινε τώρα πάλιν θερμὸς φίλος καὶ θαυμαστής τῆς. Ὅτι διὰ νὰ τὸν σαγηνεύτῃ ἐντελῶς μὲ τὰ κάλλη τῆς καὶ τὸν μεταχειρισθῆ ὅπως κατὰ τὴν Περικλέα δημοφιλεῖ εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἐδέχθη νὰ τοῦ χρησιμεύσῃ ὡς γυμνὸν ὑπόδειγμα εἰς τὸ σύμπλεγμα τῶν τριῶν Σει-

ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΣΕΙΡΗΝΕΣ

ρήνων, τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ ἐργασθῆ εἰς ἀνάγλυφον στόλισμα τοῦ νέου νκοῦ τοῦ Ὀλυμπίου. Ὅτι ὁ Περικλῆς τὴν συνέλαβεν εἰς τὴν στάσιν αὐτὴν, εἰς τὸ μέσον δύο κοινῶν γυναικῶν καὶ ὅτι ὠργίσθη τόσο, ὥστε περ' ὀλίγον νὰ ραπίσῃ καὶ αὐτὴν καὶ τὸν Ἀλκαμένη. Ὅτι νέα διὰ τοῦτο ἐπῆλθε ῥῆξις μεταξύ τῶν δύο ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν ἐθεάθησαν πλέον μαζὴ εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τῆς περιφήμου Ἄλτεος.

Θεοδότη. Εἶναι τερατώδες πάλιν αὐτὸ καὶ φοβερόν διὰ τὴν δυστυχῆ Ἀσπασίαν. Καὶ εἶναι ψευδέστατον, διότι οὐδέποτε ὁ Περικλῆς ὑπῆρξε τρυπερώτερος καὶ περιποιητικώτερος πρὸς τὴν Ἀσπασίαν, ὅσον τώρα μετὰ τὸ ταξεῖδι αὐτό.

Ἐλλη. Ἀλλὰ μήπως διαδίδουν αὐτὰ μόνον. Ἄλλα φοβερώτερον ἀκόμη. Ὅτι δῆθεν ἡ Ἀσπασία ἐκηρύχθη κατὰ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων, ὅτι ἐπερίπαυε καὶ κατεφρόνει τοὺς ἀθλητάς, ὅτι προσεπάθησε μὲ κάθε τρόπον νὰ καταστρέψῃ τὴν ὠραίαν αὐτὴν ἕξιν τῆς γυμναστικής...

Ἀσπασία (εἰσέρχεται ἔξωθεν). Λέγε, ἐξακολούθει, ὦ Ἐλλη. Ὅτι ἐπῆγα ἐκεῖ διὰ νὰ ἀσεβήσω καὶ νὰ καταστρέψω καὶ νὰ δηλητηριάσω μὲ φίλτρα τὰ νερά τοῦ Κλάδου καὶ τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ νὰ νεκρώσω εἰς μίαν νύκτα ὅλην τὴν ζωὴν τῆς Πελοποννήσου.

Ἐλλη (ταραγμένη). Δὲν πιστεύει κανεὶς, ὦ Ἀσπασία, εἰς τὰ τερατολογήματα αὐτά. Καὶ δὲν θὰ ἔλεγα τίποτε, ἂν δὲν ἐνόμιζα, ὅτι καὶ ἡμεῖς αἱ φίλαι σου πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τὰς διαβολὰς καὶ τὰς συκοφαντίας τῶν ἐχθρῶν σου, διὰ νὰ δυνάμεθα νὰ σὲ ὑπερασπίσωμεν.

Ἀσπασία. Εἶναι τόσο τερατώδεις, ὥστε σὲ παρκαλῶ, ὦ Ἐλλη, νὰ μὴν ὀμιλῆς περὶ αὐτῶν, τοῦλάχιστον εἰς τὰ παιδιὰ αὐτά. Διότι ἀφ' ἐνός εἶναι ἀδύνατα νὰ μὲ ὑπερασπίσουν καὶ ἐξ ἄλλου ἀπογοητεύονται ἀπὸ τὴν ζωὴν, ἢ ὁποία δι' ὀλίγας μόνον γυναῖκας εἶναι τόσο πικρά, ἀλλὰ καὶ τόσο εὐχάριστος ὅσον δι' ἐμέ.

Θεοδότη. (ἐναγκαλίζεται μὲ θαυμασμόν τὴν Ἀσπασίαν) ὦ. σύ! ἡ μεγάλη καὶ ἡ γενναία καὶ ἡ θαυμαστή. Μὴ λυπεῖσαι. Ἄν κατώρθουν νὰ φθάσω εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματός σου, θὰ ἐπεριφρονοῦσα ὅλας αὐτάς τὰς κακολογίας τῶν ταπεινῶν καὶ τῶν αἰσχυρῶν. Εἶσαι τὸ ὑψικόρυφον δένδρον, τὸ ὅποιον ὅλαι αἱ καταιγίδες καὶ οἱ ἄνεμοι ζητοῦν νὰ καταρρίψουν, ἀλλὰ σὺ πάντοτε νικητριά δέξασαι πρώτη καὶ μόνη τὸ ἄπλετον φῶς τοῦ ἡλίου καὶ ὑπερέχεις ὅλων, ὠραία καὶ φωτεινὴ καὶ ὑπέροχος.

(Ὅλοι μαζὴ χειροκροτοῦσαι). Εὐγε, Θεο

δότη! Εἶσαι ἀξία μαθήτρια τῆς Ἀσπασίας. Ἡ εἰκὼν σου εἶναι ἀληθὴς καὶ ὠραία.

Ἀσπασία. Σὲ εὐχαριστῶ, παιδιὰ μου. Ἡ ἀγάπη σὲ εἶναι τὸ χρυσότερον φῶς, τὸ ὅποιον καταυγάζει τὴν ψυχὴν μου. (Πρὸς τὴν Ἐλλη). Εἶναι ἀνάγκη, φίλη, νὰ σοῦ ἐξηγήσω τί ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὰς νέαν πάλιν συκοφαντίας τῆς Ἑλπινίκης. Ἴδου ἀκριβῶς περὶ τίνος πρόκειται. Περιηρόμεθα τὴν ἱερὰν Ἄλτιν μετὰ τοῦ Περικλέους, ὅταν περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εὐρέθημεν αἴφνης πλησίον μερικῶν ἀθλητῶν. Ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς εἶχε περιτυλίξει τὴν κεφαλὴν μὲ δικφόρους ἐπιδέσμους ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀηδέστατα ἔτρεχαν σταγόνες λαδιῦ εἰς τοὺς γυμνοὺς ὤμους καὶ τὸ στῆθος.

Ὁ ἄλλος ὠμιλοῦσε ψευδᾶ, κλαίων, διότι μὲ μίαν μπουνιὰ, τὴν ὁποίαν τοῦ εἶχε καταφέρει ὁ ἀντίπαλός του εἰς τὴν πυγμαχίαν, εἶχε καταπιεῖ ὅλα του τὰ δόντια, τὰ ὁποῖα τοῦ ἐπροξενούσαν τρομεροὺς πόνους εἰς τὸ στομάχι. Ὁ τρίτος εἶχε χάσει τὸ ἕνα του μάτι καὶ ῥάκος ἀνθρώπινον οἰμῶζε καὶ ὠδύρετο συρόμενος ἐπάνω εἰς τὸ χῶμα. Ἐνας μόνον ἦτο ὑγιὴς καὶ ἐκομπορημονοῦσε, διότι εἰς τὸν δρόμον ἦτο πρῶτος καὶ εἶχε σκάσει δυὸ τρεῖς συναγωνιστάς του εἰς τὸ τρέξιμον. Ἐκεῖνος ποῦ εἶχε καταπιεῖ τὰ δόντια του ἀπελπίζετο, διότι δὲν θὰ ἔμπορουσε πλέον νὰ κερδίσῃ στοιχήματα, καταβροχθίζων μόνος δύο ὀλοκλήρους τράγους. Ἐπὶ τέλους αἱ ἀηδεῖς φιλονεικίαι τῶν νέων αὐτῶν ἐφθασαν εἰς τοιοῦτο σημεῖον τραχύτητος, ὥστε ἦλθαν εἰς τὰ χέρια καὶ ὁ πυγμαχὸς ὀργισθεὶς ἐκατάφερεν ἕνα τόσο δυνάτην κτύπημα εἰς τὸν δρομέα, ὥστε τὸν ἀφῆκεν ἡμιθανῆ.

Τότε ἐγὼ ἀπέτρεψα μὲ φρίκην καὶ ἀγωνίαν τὸ πρόσωπον ἀπὸ τοὺς νέους αὐτοὺς καὶ εἶπα εἰς τὸν Περικλέα καὶ τοὺς περὶ ἡμᾶς. Δὲν βλέπω τί καλὸν προκύπτει ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας αὐτοὺς ἀφοῦ ἡ καλὴ καὶ γενναία, φύσει, νεολαία ἀποθηριοῦται τόσο, ὥστε νὰ γίνεταὶ δολοφονικὴ σχεδὸν καὶ ἀγρία καὶ κτηνώδης; Εἶναι ἀνθρωποὶ αὐτοί, ἢ μάζαι ἐδῶ μὲν μυῶν ποῦ καταστρέφουν κάθε σωματικὴν πλαστικότητα, ἐκεῖ δὲ σαρκῶν καὶ ἐκεῖ κοκκῶν μόνον. Ἐννοῶ τὴν ἀρμονικὴν γυμναστικὴν ἐκείνην, ἢ ὁποῖα τονώνει τὸ σῶμα καὶ τὸ συνειθίζει εἰς ὠραίας στάσεις καὶ κινήσεις, καὶ τοῦ δίδει εὐκαμψίαν καὶ ἐλαστικότητα καὶ ἐμποδίζει τὰς σάρκας νὰ αὐξάνουν καὶ νὰ νεροουλίζουν. Ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ τὴν ἐξχγρίωσιν τοῦ ἥθους, καὶ τὴν ὑπεροψίαν καὶ τὸν ἐγωῖσμόν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν κακούργων ἐνστίκτων. Ἴδου τί εἶπα καὶ πῶς παρεμορφώθησαν οἱ λόγοι μου.

Θεοδότη. Λησμόνησε ὅλα αὐτά, Ἀσπασία.

Καὶ εἶπέ μας τί ὠραῖον εἶδες καὶ ποίας ἀποκομίζεις κλάς ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν Ὀλυμπίαν. Ἀσπασία. Εἶδα πολλὰ τὰ θαυμάσια καὶ ὁ Ὀλύμπιος Ζεὺς τοῦ Φειδίου εἶναι τι ὑπέροχον καὶ ἀντάξον τοῦ μεγάλου μας φίλου. Ἀλλ' ὅτι μοῦ ἔθιξεν ἰδιαιτέρως τὴν ψυχὴν μου εἶναι μίαν μικρὰ εἰκὼν εἰς τὴν ὁποίαν παρίσταται ὁ Θεουκιδίδης ὠραϊότατος ἔφηβος, ἀκούων τὸν Ἡρόδοτον εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, ἀναγινώσκοντα τὴν ἱστορίαν του.

Ὁ καλλιτέχνης ὡς προφήτης τοῦ μέλλοντος προσδίδει εἰς τὴν στάσιν καὶ τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ μικροῦ ἀροατοῦ τὴν ἐκφρασιν τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ. Τί κρίμα, φίλαι μου, ὅτι ὁ Θεουκιδίδης εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Περικλέους καὶ τί θλιβερόν ὅτι ὁ μέγας πολιτικὸς εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξορίσῃ τὸν μεγάλον ἱστορικὸν τῆς χώρας.

Ναυδικὰ ἢ Φιλάρχειος

Ἡ ΝΕΑ ΓΥΝΑΙΚΑ

(Συνέχεια)

ΠΡΑΞΙΣ Β'

Ἐργαστήριον καλλιτέχνης, ἐπιπλωμένον μὲ πολλὴν ἰδιορρυθμίαν, ἀλλὰ καὶ ἀταξίαν. Εἰς τῆς ἐταξέρες καὶ τὰ τραπέζια ἀγαλμάτια, προπλάσματα γύψινα, εἰκόνες. Εἰκόνες τοποθετημένες καὶ ἐπάνω εἰς τὰ ἐπιπλα καὶ κάτω εἰς τοὺς τοίχους καὶ παντοῦ. Εἰς τὸ μέσον ἕνας εἰκονοστάτης μὲ μίαν εἰκόνα ἀρχισμένη ἐπάνω. Ἐρχεται ὁ Κώστας μὲ ἐνδύματα ἐξοχῆς καὶ μαλακὸ καπέλλο.

Σκηνὴ α'

Κώστας, (βλέπει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ). Πῶς δὲν εἶναι ἐδῶ! Μαρία! Μαρία! (τριγυρίζει εἰς τὸ δωμάτιον). Δὲν μὲ ἐπερίμενε, φαίνεται, τόσο νωρίς. Θὰ ἐργάζεται ἀντίκρυ. (Πλησιάζει εἰς τὸ τραπέζι). Ἄ! ἕνα γράμμα, (τὸ ἐξετάζει). Γράφει εἰς τὴν φίλην της. Ἄς δοῦμε τὰ μυστικά της. (Σαπλώνεται εἰς τὸν σοφᾶ, ξεδιπλώνει τὸ γράμμα καὶ διαβάσει) «Ἀγαπητή. Παραπονεῖσαι γιατί δὲν σοῦ ἔγραψα τόσοις μῆνες τώρα! Καὶ ἔχεις δίκην! Ἄλλ' ἄκουσε. Ἀπουσίασα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀνατολῆς, μέσα εἰς ἕνα κάλλος φύσεως ἀφάνταστον. Ἐμείνα ἐκεῖ τόσον καιρό. Ἐκεῖ συνήτησα, χωρὶς διόλου νὰ τὸ περιμένω καὶ τὴν εὐτυχίαν, τὸ δυσέυρετον αὐτὸ πουλί, ἐνσαρκωμένην εἰς ἕνα νέον καὶ ὠραῖον ἄνδρα, ὁ ὁποῖος ἔγεινε σύζυγός μου. (μόνος του) Τί κολεακευτικὴ κρίσις (διαβάσει μουρμουρίζοντας). Ὁ ἔρωσ μας ἐχρονολογεῖτο ἀπὸ πέρυσιν. Καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ἀρχίσει νὰ μὲ φοβίξει, ἔφυγα ἀπὸ τὴν πόλην. Κώστας (μονολογῶν). Αὐτὴ ἡ φυγὴ τὰ φέρει ὅλα. (Διαβάσει σιγανά. Διακόπτεται καὶ λέγει δυνατὰ) ὠραία. Γιατί τὰ γράφει τόσο ἔμμορφα. (Ἐξακολουθεῖ, νὰ διαβάσῃ σιγά. Ἐπειτα δυνατώτερα) Διότι ἡ ἐλευθερία, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι τὰ θεμέλια τῆς εὐ-

τυχίας. Καὶ τί γερὰ θεμέλια, ἀγαπητή μου. (Ἐκεῖνος ἀφίνει τὸ γράμμα, σηκώνεται καὶ περιπατῶν λέγει.) Ναί! γερὰ. Ἐνόςω ζούσαμεν ἐκεῖ κάτω, ἀγνωστοὶ μέσα εἰς ἀγνωστούς. Ἀλλὰ τώρα. Τί κόλασις. Νὰ πρέπη νὰ λέω ψέματα καὶ ἐκεῖ καὶ ἐδῶ. Νὰ ἔχω τὴ μητέρα τρεῖς ἡμέρες ἄρρωστη, γιατί ἔμαθε τὸν γάμο μου. Καὶ ἐδῶ νὰ λέω ὅτι ἡ μητέρα εἶναι ἐνθουσιασμένη. (Περιπατεῖ στενοχωρημένος). Ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἀγάπη Ὅλα αὐτὰ λόγια. Ἐγὼ τώρα τὴ ζωὴ μου τὴ βλέπω σκλαβωμένη. Ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία ἦταν τῆς παληᾶς μου ζωῆς. (Στέκεται σκεπτικός). Ἐγὼ αισθάνομαι ὅτι δὲν εἶμαι γεννημένος, οὔτε γιὰ μεγάλες ἀλήθειαι, οὔτε γιὰ μεγάλα ἰδανικά. Γιατὰ μεγάλα γλέντια, μάλιστα! Γιατὰ πάθη, γιὰ τρέλλες, (περιπατεῖ σκεπτικός). Θαρρῶ πῶς ἡ μητέρα ἔχει δίκην. Ὁ γάμος αὐτὸς ἦταν μὴ ἀνοησία, (στέκεται στενοχωρημένος). Νὰ εἶμαι τρελλὸς γιὰ τὴν Ἐλένη, τὴ μόνη γυναῖκα ποῦ ἀληθινὰ ἀγάπησα, τὴ γυναῖκα ποῦ ἦταν, ποῦ βλεπε, ποῦ αισθάνονταν τὴ ζωὴ, ὅπως ἐγὼ καὶ νὰ παντρευθῶ μὲ τὴ Μαρία. Ἀδυναμία χαρακτήρος. Γιατί ὅπως πολὺ καλὰ λέει ἡ μητέρα, ἐπήρα τὸ θαυμασμό μου στὴ Μαρία γιὰ ἔρωτα. Ἡ ὑπερφάνειά της, ἡ ἀντίστασις της, ναί, ἡ ἀντίστασις, μέκαμαν νὰ πάρω τὴ μεγάλη αὐτὴ ἀπόφασιν.

Σκηνὴ β'

Μαρία (ἔρχεται). Φορεῖ ἕνα ἄσπρο φόρεμα, ἕνα μεγάλο ψάθιο καπέλλο καὶ ἔχει ἕνα δέμα ἄσπρα τριαντάφυλλα στὸ στῆθος της).

Ἄ! Εἶσ' ἐδῶ; Καλημέρα, παιδί μου! (τὸν φιλεῖ ἔπειτα, ἐνῶ μιλεῖ, βγάξει τὸ καπέλλο της) Νόμιζα ὅτι θ' ἀργούσες ὡς ἐχθὲς καὶ πῆγα καὶ εἰργάσθηκα εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Κιρκασίας. (Κάθεται κοντὰ του). Ἀλλὰ τί ἔχεις ἀγάπη μου; Μοῦ φαίνεται ὅσα στενοχωρημένος (βγάξει ἕνα

τριατάφυλλο καὶ τοῦ τὸ περνᾶ στὴ μπουτο-
νιέρα, λέγουσα :) Τί ἔχεις ἀγάπη μου ;

Κώστας (δύσθυμης). Δὲν ἔχω τίποτα λοι-
πὸν ἢ Κιρκασία σου προχωρεῖ ;

Μαρία. Ναι! (στενάζει) Προχωρεῖ. Ἄν καὶ
μετανοήσῃ σήμερα ποῦ πῆγα. Εἶμαι ὅλη ταρα-
γμένη! Ἄνήσυχη.

Κώστας. Γιατί ;

Μαρία. Μοῦ εἶπε κά-ι πράγματα. Ἐντε-
λῶς πρωτοφανῆ. Ποτὲ δὲν ἐπερίμενα ἀπὸ μιᾶ
Τούρκισσα, ἀπὸ μιᾶ γυναῖκα κλεισμένη ἔστὸ
χαρέμι τόσο φιλοσοφία, τόσο ψυχολογικὴ ἀνά-
λυσις.

Κώστας. Μὰ τώρα ἢ Τούρκισσες ἀναπτύσ-
σονται, διαβάζουν. Ἔχουν μάλιστα νομίζω καὶ
γυναῖκας συγγραφεῖς.

Μαρία. (Σηκόνεται πέρνει τὴ ποδιὰ της καὶ
μιὰ μεγάλη φωτογραφία καὶ ἀρχίζει νὰ ζωγρα-
φίξῃ λέγουσα) Πρέπει νὰ ἐργασθῶ γιατί ἢ
τσιγγάνα μου μπορεῖ νὰ φύγῃ ἀπὸ στιγμὴ σὲ
στιγμὴ.

Κώστας (ξαπλωμένος καπνίζει). Λοιπὸν
τί σοῦ εἶπεν ἢ ὡραία Κιρκασία ;

Μαρία. Παράξενα πράγματα. Ὅτι εἶναι
εὐχαριστημένη μὲ τὴ ζωὴ της. Ὅτι αὐτὲς ζοῦν
κλεισμένες εἰς τὸ κλυβί, μὰ τρέφονται σὰν τὰ
πουλάκια μὲ ζάχαρι καὶ μὲ τραγούδια, ἐνῶ
ἡμεῖς ποῦ κάνομεν φωλεῖς ἔστὸν ἀνοικτὸν ἀέρα,
ἔρχονται ἄλλα πουλιά καὶ μᾶς τῆς ρημάζουν.
Δὲν ξέρεις τί ἐντύπωσι μοῦ ἔκαμαν τὰ λόγια
της.

Κώστας. Ἄγιοσιές. Ἡ χανούμη σου θὰ
διάβασε κάπου, εἰς κανένα βιβλίον γραμμένο
ἐπίτηδες γιὰ τὰ δυστυχισμένα αὐτὰ πλά-
σματα τῶν χαρεμῶν.

Μαρία. Μήπως καὶ γιὰ τὴ ζωὴ των αὐτὴν
τοῦ χαρεμιοῦ δὲν μοῦ εἶπε λόγια σοφά !

Κώστας. Πῶς ! σοῦ ἔκαμε τὸ ἐγκώμιον
τῆς πολυγαμίας; Μήπως τὴν ἐξήλευσες, Μαρία;
Αἶ ! (γελά) Λέγε λοιπὸν.

Μαρία (Ἄφίνει τὴν ἐργασία της, ἔρχεται
καὶ κάθεται ἀντικρῦ του) Θέλεις νὰ σοῦ πῶ τὰ
λόγια της, ἀκριβῶς, ὡς μοῦ τὰ εἶπεν ..

Κώστας (ἀνασηκόνεται) Ἄκουσ ἀν θέλω.
Πεθαίνω ἀπὸ περιέργειαν νὰ ἀκούσω τὴν ἀπο-
λογίαν τοῦ ὡραίου θεσμοῦ τῶν πολλῶν συζύγων.

Μαρία. Ἄφου ὁ νόμος τους καὶ ἢ θρη-
σκεία τους προστάζει, εἶπεν, οἱ ἄνδρες τοὺς
κάνουν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ. Ἐνῶ ἔμέας ποῦ
εἶναι ἐμποδισμένο, οἱ ἄνδρες μας ἔχουν φιλενά-
δες κρυφές, ποῦ ἀγαποῦν περὶ πολὺ ἀπὸ τῆς
γυναῖκες τους. Ἐπειτα, γιὰ νὰ μὲ πείσῃ πε-
ρισσότερο, εἶπε: μὲ τὸ ἴδιό μας νόμο ὅλα τὰ
κορίτσια παντρεύονται, ὅλες ζοῦν σύμφωνα μὲ

τὴ φύσι, ὅλες ἔχουν τὸ ἴδιό τους, τὴν προῖκα
ποῦ τοὺς δίδει ὁ ἄντρας, ὅλες ἔχουν παιδιὰ,
ἔχουν κάποιον ν' ἀγαποῦν...

Κώστας. Νὰ σοῦ πῶ, Μαρία, ἔς αὐτὸ
συμφωνῶ καὶ ἐγώ. Ἡ Τούρκισσά σου ἔχει
πληρέστατα δίκιο. Βεβαίως Τούρκοι καὶ Τούρ-
κισσες εἶναι ποῦ εὐτυχισμένοι ἀπὸ μᾶς. Φαν-
τάζεσαι τί ὡραῖο πρᾶγμα, νάχῃς χαρέμι, νὰ
σκέπτεσαι, πῶς τόσες γυναῖκες σ' ἀγαποῦν...
(τρέχει κοντὰ του τρομαγμένη).

Μαρία. Ὡστε θὰ σοῦ ἤρεσεν αὐτὴ ἢ ζωὴ.
Θὰ σοῦ ἄρεσε νὰ μοιράζῃς τὴν ἀγάπην σου ἔς
πολλὰς γυναῖκες ;...

Κώστας. Δηλαδῆ, ὅπως ἐσὺ ἡδρες σοφὰ
τὰ λόγια της, ἔτσι κ' ἐγώ

Μαρία. Μὰ ὁ ἰόμος τους εἶναι σοφός,
ὄχι γιατί δίδει στοὺς ἄνδρες των πολλὰς γυναι-
κες, ἀλλὰ γιατί προβλέπει γιὰ τὸ μέλλον τῆς
φυλῆς. Ἐκεῖ νόθα παιδιὰ καὶ δυστυχισμένα
γεροντοκόριτσα καὶ ζωὴ χωρὶς ἀγάπην καὶ χωρὶς
χαρὰ δὲν ὑπάρχει. Ξέρεις τί θὰ πῆ νὰ περνᾶς
τὴ ζωὴ σου ἔρημη καὶ μόνη, ὅπως τὴν περνοῦν
τόσα δυστυχισμένα κορίτσια, ἐπειδὴ δὲν ἔχουν
προῖκα γιὰ νὰ παντρευθοῦν ; Καὶ τόσα παι-
διὰ σου δὲν ἔχουν ὄνομα καὶ ποῦ πέρνουν ὅλην
των τὴν ζωὴν μὲ ἀτιμίαν καὶ ἐντροπήν, χωρὶς νὰ
γνωρίσουν οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα. Αὐτὰ μοῖ
εἶπεν ἢ χανούμισα καὶ ὁμολογῶ ὅτι μὲ ἔκαμε νὰ
μελαγχολήσω.

Ἡ ὁμιλία της αὐτὴ ἢ σημερινή, μὲ τὴν ἀλ-
ληγορίαν τῶν σπιτιῶν μας ποῦ ἔρχονται ξένες
γυναῖκες καὶ τὰ ρημάζουν, μοῦ φάνηκε ἔσταν ὡ-
νὸς κακός. Σὰν καμμιὰ προφητεία .. (ἀφίνει
τὴν παλέττα της καὶ ρίπτεται εἰς εἰς κάθισμα).
Μὲ ἐκυρίευσεν ἕνας φόβος, ἔσταν κάποιος κίνδυ-
νος νὰ ἀπειλῇ τὴν εὐτυχίαν μου.

Κώστας. Ἔτσι εἶναι οἱ εὐτυχεῖς ἄνθρω-
ποι. Εὐρίσκουν πάντα τρόπον νὰ βασιανίζων-
ται...

Μαρία. Μὰ δὲν εἶμαι πλέον ἀπολύτως
εὐτυχής.

Κώστας. Πῶς ;

Μαρία. Φοβοῦμαι. Κώστα, ὅτι δὲν μὲ
ἀγαπᾶς, ὅπως πρὶν .. Ἡ ἀγάπη σου λιγοστεύει,
μικραίνει, ἀφότου ἤλθαμεν ἐδῶ. Καὶ θέλεις νὰ
σοῦ πῶ ; Καὶ ἀπὸ ἔκει ἀκόμη. Τον πρώτο μῆνα
ἔκανες ἔσταν τρελλός, ἤσουν τόσο ἐρωτευμένος,
τόσο πολὺ, ποῦ μ' ἔστενοχωροῦσε. σκεδὸν μὲ
ἐπλήγωνεν ἢ ἀγάπη σου. Ἐπειτα ὅσω ἔγω σ'
ἀγαποῦσα περὶ πολὺ, τόσο σὺ ἐγείνοσθαι ψυ-
χρότερος... Τώρα, ἀφότου ἤλθαμεν ἐδῶ. Θεέ
μου, πῶς φοβοῦμαι ! (κλαίει).

Κώστας. (τὴν ἐναγκαλίζει) Μαρία μου.
Ἄγάπη μου !

Μαρία. Δὲν μ' ἀγαπᾶς ὅπως πρὶν.

Κώστας. Δὲν πιστεύεις ὅτι λές. Γιατὶ
λοιπὸν γράφεις εἰς τὴν φίλην σου ὅτι ζοῦμεν
τόσον εὐτυχισμένοι...

Μαρία. (Σηκόνεται καὶ βλέπει τὸ γράμ-
μα της ἀνοικτὸ εἰς τὸ τραπέζι). Πῶς ! ἐδιάβα-
σες αὐτὸ τὸ γράμμα ;

Κώστας. Ναι ! Νομίζω ὅτι μποροῦσα ..

Μαρία. Ὅχι ! Ἐγὼ δὲν ἐζήτησα ποτὲ
νὰ διαβάσω γράμματά σου.

Κώστας. Μὰ ἐγὼ εἶμαι ἄλλο, ἀγαπητὴ
μου. Ὁ χρυσὸς αἰὼν τῆς εἰσότητος δὲν ἔφθα-
σεν ἀκόμη. Ἡμεῖς οἱ ἄνδρες πρέπει νὰ γνωρί-
ζωμεν τί γίνεται μέσα εἰς τὰ μικρὰ αὐτὰ κε-
φαλάκια.

Μαρία (μὲ εἰρωνείαν) Καὶ ἡμεῖς νὰ μὴ
ξέρωμεν τί γίνεται μέσα εἰς τὰ μεγάλα αὐτὰ
κεφάλια, (δείχνει τὸ κεφάλι του). Ἀλλὰ ἐξέχα-
σες λοιπὸν ὅτι ἢ εὐτυχία μας, ἢ ἀγάπη μας
στηρίζεται εἰς τὰ θεμέλια τῆς ἐλευθερίας μου
καὶ τῆς ἐλευθερίας σου.

Κώστας. Ἡ ὁποία δὲν ἔμπορεῖ νὰ συνυ-
πάρξῃ μὲ τὸν γάμον.

Μαρία. Ὅταν ὁ ἔρωσ ἀνοίξῃ τὰ πτερά
του καὶ πετάξῃ.

Κώστας. Ὅχι. Ὅταν ζῶμεν μέσα εἰς
μῖαν κοινωνίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὅλες αὐτὲς ἢ
νέες θεωρίες εἶναι πράγματα ἄγνωστα Ὅταν
ἐγεννηθήκαμεν, ἐξυμωθήκαμεν μὲ ἰδέας ἄλλας,
μὲ συνηθείας ἄλλας.

Μαρία. Ἀλλὰ Κώστα, ἐκεῖ κάτω μοῦ εἶχες
ὑποσχέθῃ...

Κώστας. Μὰ ἐκεῖ κάτω ἤμουν τρελλός...

Μαρία. Καὶ τώρα ἐγείνες φρόνιμος...

Κώστας. Δηλαδῆ τώρα, ποῦ εἰς κάθε
μου βῆμα σκοντάπτω καὶ εἰς μῖαν δυσκολίαν,
βρίσκω ὅτι ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὄνειρά μας, δὲν υπο-
ροῦν παρὰ νὰ μείνουν ὄνειρα. (Σηκόνεται καὶ
περιπατεῖ). Τώρα, ἀγαπητὴ μου, ἢ πραγματι-
κότης, ἢ ζωὴ τοῦ κόσμου μὲ τὰς μυρίας ἀπαι-
τήσεις της, ὑψώνει ἐμπρὸς εἰς τὰς ὡραίας ἀρχάς
σου. φρούρια ἀπόρητα. Εἰς κάθε βῆμα ποῦ θὰ
θέλωμεν νὰ προχωρήσωμεν θὰ πίπτῃ κατ'
ἀνάγκην καὶ ἕνας νεκρός.

Μαρία. Θὰ ποδοπατεῖται δηλαδῆ καὶ ἀπὸ
μῖα ἀρχή.. Θὰ ἐνδίδωμεν καὶ θὰ ὑποτασσώμεθα
καὶ εἰς ἕνα ψέμα, εἰς μῖαν πρόληψιν. Καὶ ἔτσι
ἀφῶ ἀφήσωμεν ὅλας τὰς ἰδέας μου καὶ τὰς
ἀρχάς μου πτώματα πρὸ τοῦ φρουρίου σου,
ἔτσι, νομίζω, ὠνόμασες τὰς Ἡλύσια αὐτὰ τῆς
ὑποκρισίας, θὰ μποῦμεν καὶ μεις μὲ μῖαν προ-
σωπίδα οἰανδήποτε γιὰ νὰ παίξωμεν τὸ μέρος
μας.

Κώστας (γελῶν). Ὡ! *Les femmes sa-
vantes* Ὡ! ἢ χειραφετημένες.

Μαρία. Μὲ ἐγνώριζες πρὶν νὰ μὲ πάρῃς,
καὶ ἔτρεξες ὀπίσω μου ὡς ἐκεῖ κάτω, γιατί ὁ
ἔρωσ μου ἦτον, ὡς ἔλεγες, ὡραῖος, μεγάλος
ἀλλοιώτικος ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῶν ἄλλων γυναι-
κῶν. Καὶ μοῦ ἔδωκες τὸν λόγον σου, ὅτι ἢ Μα-
ρία Μύρτου θὰ ἔμενε πάντοτε ἐλευθέρα...

Κώστας. Μὰ ἂν δὲν παραδεχόμεν ὅτι
ἤθελες ὁ γάμος μας δὲν θὰ γίνονταν.

Μαρία. Καὶ θὰ ἔπερνες μῖαν γυναικούλα,
ἢ ὁποία δὲν θὰ εἶχεν εἰς τὸ κεφαλάκι της ἄλλες
ιδέες παρὰ πῶς νὰ τὸ στολιζῇ μὲ λουλουδάκια
καὶ μὲ πτερά... (σηκόνεται καὶ βαδίζει πρὸς
μῖαν εἰκόνα ὡραίας κόρης). Καὶ ξέρεις αὐτὰ
τὰ κεφαλάκια καὶ αὐτὰ τὰ κουκλίτικα χερά-
κια κρημνίζουν συχνά, μὰ πολὺ συχνά, μεγάλους
ἄνδρας, μεγάλας πόλεις, μεγάλας φυλάς.

Κώστας. Ἰσως. Ἰσως. Ἄν καὶ σὲ βρί-
σκω ὑπερβολικὴν.

Μαρία, Ἐνῶ αὐτὸ τὸ κεφάλι ἐδῶ, (δεί-
χνει τὴν ἰδικὴν της εἰκόνα) δὲν εἶναι βέβαια
ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ σοῦ ἄρέσουν τώρα, ἀλλὰ ἔχει
μάτια ἀητοῦ

Κώστας (σηκόνεται καὶ κυττάζει ἀπ' ὀπίσω
της) Ποῦ βλέπουν ὡραία...

Μαρία. Μακρὰ. Τὸ μέλλον. Ἐνα μακρει-
νὸ μέλλον ! μὲ τὴν ἀνθρωπότητα περὶ καλῆ
περὶ μεγάλης, μὲ τὴν ἀγάπην νὰ βασιλεύῃ παν-
τοῦ καὶ νὰ ἀνοίγῃ δρόμους εὐτυχίας καὶ χαρᾶς...

Κώστας (τὴν ἐναγκαλίζει). Ὡραία
μου ὄνειροπόλος.

Σκηνὴ Γ'.

Ἄννα (κτυπᾷ τὴν θύραν).

Μαρία. Ἐμπρός. Τί εἶναι Ἄννα ;

Ἄννα. (κἀμνει νεύματα). Κυρία σὰς παρα-
καλῶ. Μιὰ στιγμὴ.

Μαρία. Λέγε, Ἄννα, τί θέλεις ;

Ἄννα. Κυρία. Δὲν μπορῶ. Ἐλάτε σὰς
παρακαλῶ.

Μαρία. (σηκόνεται καὶ διευθύνεται πρὸς
τὴν θύραν. ἢ Ἄννα τῆς ψιθυρίζει κάτι εἰς τὸ
αὐτί. Ἡ Μαρία ξεσπᾷ εἰς γέλοιο). Φαντάσου
τί ἦτο τὸ μυστικὸ ! Μοῦ ἔφεραν τὸ φόρεμά μου
ἀπὸ τὴν ράφτρα.

Ἄννα πεισμομένη. Σὰς εἶπα, ὅτι
ἔφεραν καὶ τὸ λ)σμὸ μαζή.

Μαρία. Κι' αὐτὸ ἦταν τὸ μυστικὸ (γελά).

Ἄννα. Ἐνόμιζα πῶς καὶ δῶ δὲν πρέπει
νὰ μιλοῦμεν γιὰ λ)σμοὺς ἐμπρὸς εἰς τὸν κύ-
ριον. Ἄλλοῦ ὅπου ἤμουν ὡς τώρα εἶχα τέτοια
διαταγή. Ἀπὸ μιὰ φορὰ μάλιστα ποῦ κόντεψε

νά χωρίση ένα ανδρόγυνο για ένα λογαριασμό.

Κώστας. Τί λές;

Άννα. Μάλιστα, κύριε, σείς την ξέρετε την κ. Μίνα του Ραδή.

Κώστας. Αί λοιπόν!

Άννα. Ο κύριος δέν ήθελε νά πληρώνη τὰ χρέη τῆς κυρίας. Κεγὼ ἤμουν καινούρια στὸ σπίτι τῆς καὶ δέν ἤξερα. Καὶ καλὴ ὥρα σὰν τώρα, ἐπαρουσίασα τὸ λ)σμὸ τοῦ ἐμπόρου. Θεὲ καὶ Κύριε τί ἔγεινε! Καλὲ ἔφθασαν στὸ χωρισμό!

Μαρία. Καλὰ, Ἄννα, πήγαινε, (πρὸς τὸν Κώστα). Πῶς σοῦ φαίνεται αὐτὸ ποῦ ἤκουσες;

Κώστας (κινεὶ τοὺς ὤμους). Πῶς μοῦ φαίνεται; Μιὰ σκητὴ ἀληθινὴ τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Ἐχὼ ἀκούσει τέτοιες σκητὲς...

Μαρία. Τῆς ζωῆς τῆς ψεύτικης, εἰς τὴν ὁποίαν μὲ παρακινεῖς νά θυσιάσω τὰς ἀρχὰς μου. Φαντάζεσαι τί γίνεται ἡ ἀγάπη μέσα εἰς τὰ σπίτια ποῦ γιὰ ἓνα λ)σμὸ φθάνουν εἰς τὸ διαζύγιον.

Κώστας. Μὰ καὶ ἡ γυναῖκες εἶναι πολυέξοδες, κατήτησαν μιὰ πολυτέλεια τῆς ζωῆς.

Μαρία. Γιατὶ δέν ἐργάζονται. Γιατὶ δέν τῆς ἀφήνετε νά ἐργασθῶν, νά ἐννοήσουν τὴν ἀξίαν τοῦ χρήματος, νά βοηθήσουν τὸν ἄνδρα. Ὁ ἄνδρας ἐκεῖνος ποῦ βασανίζεται καὶ βασανίζει τὴν γυναῖκα του γιὰ τὰ ἔξοδα, θὰ νόμιζε ἔντροπή του, ἂν ἐκεῖνη ἐργαζέται ὅπως ἐγὼ...

Κώστας. Ὅλες δέν μποροῦν νά ἔχουν talent.

Μαρία. Ὅλαις ἔχων κάποιον ἀγνωστο talent ποῦ βοηθεῖ, ποῦ δημιουργεῖ τὴν εὐτυχίαν.

Ἄλλὰ τοὺς τὸ πνίγουν, τοὺς τὸ καταστρέφουν.

Κώστας. Εἶσαι θαυμάσιος συνήγορος καὶ ὑπερασπιστὴς τῶν γυναικῶν.

Μαρία. Ὁχι Κώστα. Δέν εἶμαι οὔτε τὸ ἓνα οὔτε τὸ ἄλλο, εἶμαι ὁ ζωγράφος ποῦ βλέπει μόνον καὶ ὁ ψυχολόγος ποῦ διαβάζει βαθειὰ εἰς τὴν γυναικεία ψυχὴ. Καὶ ποῦ πονεῖ γιὰ τὸσοι κρυμμένοι θησαυροὶ χάνονται.

Κώστας (τὴν πλησιάζει μὲ θαυμασμόν). Ξέρεις, Μαρία, πῶς θὰ ἦσουν θαυμάσιος δικηγόρος, μεγάλος ἀπόστολος.

Μαρία. Μὰ ἐμεῖς ὅλες πρέπει νά εἴμεθα καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο.

Κώστας (βλέπει τὸ ρολοῖ του). Κρίμα, ποῦ δέν ἔχω καιρὸ ν' ἀκούσω καὶ ἄλλα ἀπὸ τὰ ὠραία αὐτὰ λόγια σου. Πρέπει νά φύγω, γιὰτὶ δέν ξέρεις δὲ σοῦπα τὴν εὐχάριστη εἰδησι.

Ἡ μητέρα ἔρχεται τώρα σὲ λίγο καὶ πρέπει νά κατέβω νά τὴν πάρω ἀπὸ τὸ Σκούταρι.

Μαρία (ὄλη χαρὰ). Μπράβο σου! Ἡ μητέρα σου ἔρχεται. Καὶ μ' ἀφήνεις νά φλυαρῶ

τόση ὥρα καὶ ὅλα ἐδῶ εἶναι ἄνω κάτω (πετιέται ἀπὸ τὴν θέσι τῆς, καὶ ἀρχίζει νά τακτοποιεῖ). Ἐγεινε λοιπὸν καλὰ; Ξέρεις, Κώστα, πῶς ὑποπτευόμουν, ὅτι μ' εἶχες γελάσει ἐφοβούμουν πῶς ἡ μητέρα σου δὲ θάθελε τὸ γάμο μας, πῶς δέν θὰ εἶχε τῆς ιδέας ποῦ μούλεγες ἐκεῖ κάτω.

Κώστας. Μαρία ἡ μητέρα δέν λέει ποτὲ ὄχι. Εἰς ὅλη τὴν ζωὴ τῆς δέν εἶπεν ὄχι εἰς τὸν πατέρα μου καὶ τώρα οὔτε εἰς ἐμένα.

Μαρία. Τὴν θαυμάζω.

Κώστας. Λοιπὸν πηγαίνω. Αὐ ρενοῖρ (τὴν φιλεῖ, βγαίνουν).

Σκηνὴ δ.

(Τὴν στιγμὴν πού βγαίνουν συναντοῦν τὴν Δώραν εἰς τὴν θύραν)

Καλὴ ἡμέρα, Δώρα.

Κώστας. Αὐ ρενοῖρ.

Μαρία (ἐπιστρέφει). Δώρα, καλὴ εἶδησις, ἔρχεται ἡ πεθερά μου! φώναξε τὴν Ἄνναν γλήγωρα. Νά συγυρίσωμεν (βγαίνει).

Ἡ Δώρα μόνη. Ἐρχεται ἡ πεθερά. Κακὴ εἰδησις! (τακτοποιεῖ) Καὶ τί νά συγυρίσης ἐδῶ μέσα εἰς αὐτὸν τὸν λαβύρινθον. Θεὲ μου! Καὶ θάρρη ἡ Πολίτισσα, ἡ μοναδικὴ νοικοκερά, μὲ τὰ γυαλάκια τῆς (προσποιεῖται τὴν κ. Μεμιδώφ) νά ψάξῃ ὅλες τῆς γωνιές, νά βρῇ ὅλα ἀταχτα, νά ρίξῃ παντοῦ τὸ φαρμάκι τῆς.

(Κτυπᾷ τὸ κουδοῦνι παρουσιάζεται ἡ Ἄννα).

Δώρα. Ἄννα. Μέσα, παντοῦ εἶναι τακτικά, καθαρὰ, συγυρισμένα...

Ἄννα. Μάλιστα, κυρία Δώρα.

Δώρα. Μὰ ὄχι γιὰ μᾶς μόνον. Ὅπως τὰ θέλωμε ἡμεῖς. Ὅπως τὰ θέλουν ἡ πολιτίσες... Ἐρχεται ἡ μητέρα τοῦ κυρίου. Ἡ πεθερά, Ἄννα, ἐκατάλαβες;

Ἄννα. ὦ! κυρία. Μὰ τότε πρέπει νά σφουγγαρίσωμεν. Ἡ κοκκῶνα Κατίγκω θὰ πάη νά σκαλίση καὶ ἔς τὸ πλυσταρεῖο, ἀκόμη..

Σκηνὴ ε'.

Μαρία (ἔρχεται μὲ μιὰ ἀγκαλιὰ πρασινάδες καὶ λουλούδια) Πρέπει νά σκορπίσωμεν ὠραιότητα καὶ χαρὰν μέσα ἐδῶ! (τακτοποιεῖ τὰ λουλούδια).

Δώρα. Γιὰ νά ἐορτάσης τὴν ἀφίξιν τῆς πευθεράς σου, τῆς κ. Μεμιδώφ. Τί ἀπλὴ ποῦ εἶσαι!

Μαρία. Καὶ σύ τί κακὴ.

Δώρα. Καλὰ, καλὰ. Ρώτησε καὶ τὴν Ἄνναν, ποῦ τὴν γνωρίζει...

Μαρία. Προστυχεῖς. Ἄκουσε, Δώρα. Δέν θέλω νά μοῦ πῆς τίποτε κακὸ γιὰ τὴν μη-

ΚΛΕΙΣΙΘΕΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΗΣ

Ὁ κεντρικὸς ταμίας τοῦ [Κράτους

τέρα τοῦ Κώστα. Εἶναι ἀγία γυναῖκα. Φαντάσου ὅτι ποτὲ ἔς τὴ ζωὴ τῆς δέν εἶπεν ὄχι γιὰ τίποτε. οὔτε εἰς τὸν ἄνδρα τῆς, οὔτε εἰς τὸν γυιὸ τῆς.

Δώρα. Καὶ ὁ ἄνδρας τῆς καὶ ὁ γυιὸς τῆς κάνουν ὅ,τι θέλει ἐκεῖνη πάντοτε....

Μαρία. Ὡρισμένως Δώρα, δὲ χωνεύεις τὴ πεθερά μου...

Ἄφησε σὺ τὰ λουλούδια. Δέν ξέρεις νά τὰ βάλης ἔμορφα (πρὸς τὴν Ἄνναν) θὰ δώσωμεν ἰσαῖ εἰς τὴν μητέρα τοῦ κυρίου.

Ἄννα. Πολὺ καλὰ, Κυρία

Μαρία. Καὶ πρέπει ὅλα καὶ παντοῦ νά εἶναι ὠραία.

Δώρα. Τὰ ἀκριβὰ τὰ ἀσημικά! Νά ποῦ θὰ προσέξῃ ἐκεῖνη! Ἀσημί, χρυσάφι, διαμάντια. Αὐτὰ θὰ τῆς φαντάξουν. Τρέχα. Βάλε ὅλα τὰ δακτυλίδια καὶ τῆς ἀλυσίδες σου. Δα-

νείσου ἀντίκρυ ἀπὸ τὴν Κιρκασία τὰ πολύτιμα σερβίτσια τῆς.

Ἡ Ἄννα φεύγει).

Μαρία. Εἶσαι κακὴ, Δώρα.

Δώρα. Καὶ σὺ μόνον καλλιτέχνις.

Μαρία. Ξεσκόνισε ἐκεῖ τὴ Μαγδαληνὴ μου. Ξεσκέπασε καὶ τὴν εἰκόνα ἐκεῖνη. Αὐτὰ εἶναι τὰ ἰδικὰ μου πλοῦτη.

Δώρα (γελά) Μ' αὐτὰ θὰ τὴν ἐκπλήξῃς. Φαντάσου ἡ κοκκῶνα Κατίγκω νά ἐκτιμῆσῃ τῆς εἰκόνες σου. (Γελά).

Ἄννα (ἔρχεται μὲ ἓνα πανέρι ἀσημικά, Βοηθεῖ τὴν Θύρα καὶ τραβοῦν ἓνα τραπεζάκι καὶ ἐτοιμάζουν ἀπάνω τὰ τοῦ σαλοῦ).

Δώρα. Μπράβο, Ἄννα μπράβο! Ἐφερες καὶ τὰ χρυσὰ πιάτα τῆς Κιρκασίας.

Μαρία. Τὰ χρυσὰ πιάτα νά ἐπιστραφοῦν γλήγωρα.

Δώρα. Τὰ χρυσὰ πιάτα θὰ μείνουν, γιατί ἡ εὐτυχία ἐδῶ τρώγεται μόνο σὲ χρυσὰ πιάτα.

Δώρα (συγγριζουσα). Ἀδύνατον νὰ βάλῃ κανεὶς τάξι μέσα δῶ.

Μαρία. Δὲν πειράζει, Δώρα μου. Ἐδῶ εἶναι τὸ ἐργαστήριό μου. Κι' ἡ πεθερά μου πρέπει νὰ μὲ δῇ μέσα δῶ, ὅπως μοῦ ἀρέσῃ κι' ὅπως εἶμαι πάντα, εἰς τὴν ἀλήθεια τῆς καθημερινῆς μου ζωῆς. Ἡ ἀταξία αὐτὴ εἶν' ὠραία. Ἐσὺ φρόντισε τὸ νοικοκυριό. Τὴν τραπέζαρία. Τὸ πυργάκι ἀπάνω. Ἐκεῖ πῆγαινε νὰ βάλῃς τάξι.

Δώρα. Τέλος πάντων ἐπροτιμοῦσα νὰ μὴν ἤρχονταν αὐτὴ ἡ κυρία.

Ἄννα. (βλέπει ἀπὸ τὸ παράθυρο, ἐνῶ ἀκούεται κρότος ἀμάξης). Κυρία! Ἐρχονται....

Σκηνὴ ΣΤ'.

ὁ Κώστας, ἡ κ. Μεμιδώφ, ἡ Μαρία.

Ἡ Μαρία (τρέχει εἰς τὴν εἴσοδον). Καλῶς ὄρισατε. (ἐνηγκαλιζονται). Τί καλὴ πόυ εἴσθε. Τώρα ἡ εὐτυχία μας εἶναι τελεία. (τῆς φιλεῖ τὸ χέρι). Ἡ κ. Μεμιδώφ κάθεται εἰς τὸν καναπέ, ἡ Μαρία πλησιάζει ἕνα σκαμνάκι καὶ κάθεται ἐμπρὸς τῆς, ἐνῶ ὁ Κώστας ἀκουμπεῖ εἰς τὸ ξύλο τοῦ καναπέ.

Κα Μεμιδώφ. Εὐχομαι νὰ εἴσθε πάντα εὐτυχισμένοι. (βλέπει γύρω τῆς). Καὶ εἴσθε ὠραία ἐδῶ.

Κώστας. Σ' ἀρέσει, μαμάκα μου; Δὲν σοῦλεγα ἐγὼ, πὼς εἶναι σωστὸς παράδεσος.

Κα Μεμιδώφ (μὲ ὕφος γλυκύτικρον). Γιὰ σένα μάλιστα τώρα θὰ φαίνεται κάτι περισσότερον ἀπὸ παράδεισος.

Μαρία (πέρνει τὸ πιατάκι μὲ τὰ μπομπόνια καὶ τῆς πθοσφέρει). Θὰ πάρετε ἕνα μπομπόνι, ὡς πού νὰ ἐτοιμασθῇ τὸ τσάι.

Κα Μεμιδώφ (ἀνοίγει τὸ σακάκι τῆς καὶ βγάξει ἕνα κουτὶ βραχιολιοῦ). Καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ προσφέρω ἕνα μικρὸ δῶρον. Ἄφου εἶχα τὴν ἀτυχία καὶ τὴ μεγάλη λύπη, νὰ μὴ βρεθῶ στὸ γάμο σας (στενάζει).

Μαρία. Μὰ ἔγεινε τόσο μακριά. Ξερετε.

Κα Μεμιδώφ. Ναι ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ Βαγδάτι.

Μαρία. Εἰς ἕνα πολὺ ὠραῖο μέρος. Ξέρετε ὁ Κώστας εἶχε αὐτὴν τὴν ιδέα νὰ παντρευθοῦμεν ἐκεῖ. Ἐγὼ οὔτε ἐφантаζόμουν πὼς θὰ ἤρχετο νὰ μ' εὔρισκεν ἐκεῖ κάτω. Εἶχα μάλιστα φύγει ἀπὸ τὴν πόλι γιὰ νὰ τὸν ἀποφύγω. Ὅταν μὲ μέρη, ἐκεῖ πού ζωγράφισα ἕνα Βυζαντινὸ ἐρημοκλήσι, τὸν βλέπω μπροστά μου! Τί ὠραία ἐκκλησιότσα γιὰ ἕνα γάμο ἐρωτευμένων σὰν κ' ἐμὰς μοῦ λέει. Ἐγὼ εἰς τὰς ἀρχὰς δὲν ἐδέχθηκα. Ἄλλ' αὐτὸς ἐπέμεινε τόσο.

Κα Μεμιδώφ, (πρὸς τὸν Κώστα, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ μεταξὺ κάθεται εἰς τὸ πλάι τῆς καὶ τὴν ἀγκαλιάζει) ὥστε σὺ εἶχες τὴν ιδέα νὰ παντρευθῆτε ἐκεῖ πέρα;

Κώστας. Ναι! Μαννούλα μου, (τὴν φιλεῖ τὴν χαιδεύει). Τί ὠμορφὴ πού εἶσαι! Γιὰ δὲς μας, Μαρία, δὲν μοιάζουμε σὰν ἀδέλφια!

(Κα Μεμιδώφ, τοῦ δίδει μὲ πάσσα χαϊδευτικά). Κατεργάρη! (πρὸς τὴν Μαρία) Λοιπόν!

Μαρία. Λοιπόν τὸ ἴδιο βράδυ ὅταν ὁ ἥλιος ἀπλωνεν εἰς τὴν δύσι τοὺς κατακόκκινους πέπλους ἐπαντρευθήκαμεν. Τί ὠραία βραδεῖά. Αἱ! Κώστα! Τρέλλα, τρέλλα! Τί κρίμα, πού δὲν εἴσαστε, ἐκεῖ.

Κα Μεμιδώφ. Θὰ σκάσω! (ιδιαιτέρως).

Μαρία. Χιλιάδες πουλιὰ ἐτραγουδοῦσαν γύρω μας. Τὰ λουλούδια λιγωμένα, μεθυσμένα, καὶ αὐτὰ κάτω ἀπὸ τὸ χρύσωμα τοῦ ἡλίου, ἐμύρωναν τὸν γύρω μας ἀέρα καὶ ἰστόλιζαν μὲ ὠμορφιὰ ἀφάνταστη τὸ Βυζαντινὸ ἐρημοκλήσι.

Κα Μεμιδώφ. Καὶ μόνοι σας ὡς ἔρημοι, σὰν νὰ μὴν εἶχατε οὔτε μάννα, οὔτε πατέρα.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος)

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

Μία φυσιολογική ἀπὸ τὰς πλέον συμπαθεῖς εἰς τοὺς κύκλους τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ κράτους, ἕνας ἄνθρωπος ἀπὸ ἐκείνους πού φυλάττουν ἀκοίμητοι τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ, ὁ κ. Κλεισθένης Καλογεργῆς ἐώρτασε τὰς ἡμέρας αὐτὰς τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας του.

Ὁ κ. Καλογεργῆς ἀνήκει εἰς μίαν γενεάν, τῆς ὁποίας εἶναι σπάνιος καὶ μοναδικὸς ἀντιπρόσωπος. Μεταξὺ τῶν συγχρόνων του καὶ τῶν δημοσίων ἐν γένει ὑπαλλήλων εἶνε ἴσως ὁ μόνος, ὁ ὁποῖος ἐξέφυγεν ἀπὸ τὴν γραφειοκρατικὴν ρουτίαν, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἀνεστήλωσε τὸ γόητρον τοῦ ταμείου τοῦ Κράτους καὶ ἐπολέμησε τοὺς ἐκμεταλλευομένους αὐτό, ἐργαζόμενος ἀκούραστα ἔτη καὶ ἔτη μακρὰ, κατώρθωσε συγχρόνως νὰ μείνῃ ἄνθρωπος μὲ εὐρυτάτην κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν καὶ νὰ καλλιεργήσῃ εἰς τὴν ψυχὴν του ὠραῖα καὶ ποιητικὰ ιδεώδη.

Μέσα ἐκεῖ εἰς τοὺς τέσσαρας τοίχους τοῦ ταμείου, τὸ ὁποῖον ὁμοιάζει σὰν φρούριον, ὁ κύριος Καλογεργῆς μὲ ὄλην τὴν ἀνιαρρότητα τῆς μονοτονίας ἐργασίας του, συνέλαβε τὴν ὠραῖαν ιδέαν τῆς ιδρύσεως Ἡρώων διὰ τοὺς πεσόντας εἰς τὸ Μεσολόγγιον, τὴν πατρίδα του αὐτὴν

τόσων μεγάλων Ἑλλήνων. Ἐκεῖ μέσα μεταξὺ δύο πληρωμῶν ἐνταλαμάτων ἐγράφησαν διὰ τὴν ἐνσάρκωσιν τῆς ὠραίας αὐτῆς ιδέας ἐκκλησεις καὶ πατριωτικαὶ μελέται, τὰς ὁποίας θὰ ἐζήλευον οἱ καλλίτεροί μας λογογράφοι. Ἐκεῖ μέσα κοντὰ εἰς τὰ κατὰστικα καὶ τοὺς σωροὺς τῶν χαρτιῶν τῶν φορτωμένων μὲ ἀριθμοὺς καὶ μέσα εἰς τῆς σιδερένιους κάσσεσ, εἰς τὴν καλλιτέραν καὶ τιμητικωτέραν θέσιν εὕρισκοντα τοποθετημένα βιβλία ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος καὶ ποιηταὶ ἀπὸ ἐκείνουσ, οἱ ὁποῖοι τὴν ὕμνησαν μὲ ἐνθουσιασμὸν.

Ἀπὸ τὸν μεγάλον φιλέλληνα Λουδοβίκον, τοῦ ὁποίου τὴν εἰς στίχους λατρεῖν πρὸς τὴν Ἑλλάδα μετέφρασεν ὁ Ἄλ. Ραγκαβῆς, ἕως τὸν Σολωμὸν καὶ τὸν Βυλακωρίτην, ἰδοὺ οἱ σύντροφοι τοῦ πρωτοτύπου καὶ ποιητικοῦ Ταμείου τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος ἐορτάζει τὴν πεντηκονταετηρίδα του, νεώτατος καὶ ἀκμαῖος, καὶ εὐθυτενής, ἀντίπαλος ἰσχυρὸς τοῦ χρόνου, τὸν ὁποῖον νικᾷ μὲ τὴν νέαν πάντοτε ψυχὴν του καὶ τὸ ἀκόμη νεωτεριστικώτερον πνεῦμά του.

Κ. Π.

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΑΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ

Ἰδέτε τὰ δάκρυα τῆς μητρὸς σας ἰδέτε τὴν χλωμὴν καὶ πάσχουσαν νὰ κρᾶζῃ. Ἐμπρός! Εἰς τὸν πόλεμον Ἑλλήνες! πλέξατε στέφανα δάφνης.

Ἀπὸ τοῦ Κρονίδου τὸν κόλπον πίπτουν τῶν θνητῶν αἱ τύχαι· ὅστις τολμηρῶς ἀρπάξει ἀρπάξει τὴν καλλιτέραν.

Θέριζε ἔγκαιρα τὸν σιάχνον τῆς εὐτυχίας, ἀλλέως μαραινεται καὶ τὸν χάνεις.

Ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ ἀνθους καὶ σινοῦ τοῦ κόμπου τὸ κάλυμμα, κόψε το πρὶν ἢ ὁσμὴ του ἐξατμισθῇ, κόψε το πρὶν ἀπανθίσῃ.

Ἡ εὐκαιρία φεύγει ὡς τὸ ἀσταμάτητον ταχὺ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ ὡς ἐκεῖνο δὲν ἐπιστρέφει ὀπίσω.

Ζωὴ μὲ ἀλύσεις, ζωὴ ὑπὸ τὸν τύραννον, εἶναι θάνατος, δὲν εἶναι ζωὴ. Πόλεμος ὑπὲρ ἐλευθερίας ἂν εἶναι τὸ σύνθημά σας.

Εἰς τὰς καρδίας σας εὐγενεῖς σπινθηροὶ ἀνεξωπυρήθησαν, καὶ χορὸς μαρτύρων ὡς θύματα προσφέρθητε ἰδέτε τὸν βομὸν ἀχνίζοντι ἀπὸ τὸ αἷμα σας· ὁ ἐμπνεό-

μενος, ὁ ἐνθουσιῶν, ὁ πιστεύων μόνος νικᾷ, ὁ κανχῶμενος εἰς τὸν ἑαυτὸν του ἔχει ἐπαίσχυντον τέλος.

Εἰς τὸν οὐράνιον ἔχετε πίστιν. Εἰς τῆς μάχης τὸν θόρυβον ἐπικαλεῖσθε τὴν δεξιάν του, καὶ ὡς κόνιν ἢ δεξιάν του θέλει σκορπίσει τὸν ὑπερόπτην ἐχθρόν.

ΤΟ ΜΑΡΑΜΜΕΝΟΝ ΚΡΙΝΟΝ

Ὁ γιαντρός ἐμπρός εἰς τὴν αἰφνιδίαν αὐτὴν ἐκέρχεν τῶν δακρύων καὶ εἰς τὴν διαχυτικὴν σχεδὸν ἐξομολόγησιν τῆς κόρης, τὰ ἔχασε. Καὶ εἶτε διότι πραγματικῶς ἠσθάνθη ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ὅτι μόνον κοντὰ του τὸ πτωχὸ κορίτσι θὰ ἐσώζετο, εἶτε διότι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ στοργὴ του τὸν ἐτύφλωσαν διὰ μίαν στιγμὴν, ἐπῆρε τὰ δύο χεῖρα τῆς, τᾶσφιξε πολὺ, ὥστε, νὰ τὰ πονέσῃ, ἐχάδεψε τὰ ὠραῖα μαλλιά, καὶ ἔφερε τὸ κεφάλι τῆς, πού ἐσκόρπιζεν ἀκτίνας ἀπὸ παντοῦ, εἰς τὸ στήθος του. Καὶ δάκρυα χαρᾶς ἔτρεξον σιγὰ, σιγὰ ἐπάνω εἰς τὰ ρυτιδωμένα μάγουλά του.

Ἡ ιδέα ὅτι τὸ ὠραῖο ἐκεῖνο παιδί, τὸν ἀγαποῦσε, καὶ τοῦ ἐζήτησε τὴν μετὰ τὴν ἐπιμονὴν τὴν συμπάθειν καὶ ἀγάπην του, τὸν ἐκκμε νὰ ξεχάσῃ καὶ τὰ γηρατεῖα του καὶ τὴν σοβαρότητά του καὶ τὰς ὠραίας ἀποφάσεις του. Ἦτο τρελλὸς ἀπὸ χαρὰν. Ἡ καρδιά του ἐξεχειλίκεν ἀπὸ ἡδονικὴν εὐτυχίαν. Τόσο μεγάλην πού τοῦ ἐφαίνετο ὅτι τοῦ συνέβαινε, σὰν ἕνα ὠραῖο ἔνειρο. Γι' αὐτὸ ἐφοβεῖτο νὰ ὀμιλήσῃ, νὰ κινηθῇ, νὰ σκεφθῇ κτλ.

Ἡ Ἄννα ἀπεσπάσθη σιγὰ, σιγὰ ἀπὸ κοντὰ του, χλωμὴ τὴν ὥρα καὶ μὲ μίαν ἔκφρασιν ἀπελπισίας εἰς τὸ πρόσωπον. Τὸ σφίξιμο ἐκεῖνο ἐπάνω εἰς τὸ γερωνικὸ στήθος τοῦ γιαντροῦ, τῆς ἐνθύμισε στιγμὰς περσμένης εὐτυχίας, καὶ τὸ χέρι ἐκεῖνο πού τῆς ἐπόνεσεν τὸ χέρι τοῦ γέροντος, τῆς ἐνθύμισε τὴν ἡμέραν τῶν γάμων τοῦ Στέφκ. Δὲν ἠθέλησε νὰ σηκώσῃ πειὰ τὰ μάτια τῆς πρὸς αὐτόν. Διότι εἶχε καταλάβει ὅτι εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ γέροντος σοφοῦ ἢ ψυχῆ τῆς ἐζητοῦσεν ἐκεῖνον, πού τῆς εἶχε πρῶτος ὀμιλήσει γιὰ ἀγάπην, ἐκεῖνον πού στὴν ἐρημικὴ καὶ τὴν ἀπόγνωσιν τῆς παιδιᾶτικῆς ἀκόμη, ἀλλὰ τόσο βραχνισμένης ψυχῆς τῆς, τὴν εἶχε κἀμει νὰ δοκιμάσῃ ἀληθυσμένης στιγμὰς χαρᾶς.

Ντροπαλὴ, κατακόκκινη ἀπὸ χλωμὴ ὅπου ἦτο πρὶν, μὲ μίαν φρίκην πού ἔκαμεν ὄλον τῆς τὸ σῶμα νὰ ἀνατριχιάζῃ, χωρὶς νὰ ξέρῃ πὼς νὰ

δικαιολογήσει τὰ λόγια της καὶ τὰ κριώματά της εἰς τὸν ἰατρό, ἔκρυψε τὸ πρόσωπόν της μέσα εἰς τὰ δυὼ της χεῖρας καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ μὲ τὴν ἀπελπισίαν, ποῦ ὁ δυστυχισμένος ὁ γέρονς τὰ ἔχασε.

Μέσα εἰς ὀλίγες στιγμὲς ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν ψυχὴν του κάθε εἶδους ἀγωνία καὶ φόβος καὶ ἐλπίδες. Τὴν εἶχε μὴπως τρομάξει μὲ τὸ θάρος ποῦ ἐπῆρε μαζὴ της; ἢ προσέβαλε τὴν ἀγνότητά της ψυχῆς της; ἢ παρενόησε τὰ λόγια της καὶ τὴν ἐλύπησε, τὴν ἐπλήγωσεν εἰς εἰς τὰ εὐγενέστερα αἰσθήματά της! "Ἐμμεν ἐμπρός της ντροπιασμένος, φοβισμένος, ἴσως εἶχε κάμει κάποιον μεγάλο ἔγκλημα, χωρὶς νὰ τολμᾷ καὶ τώρα ποῦ τὴν ἔβλεπε τὸν δυστυχῆ, ὅπως καὶ πρὶν ποῦ τὴν εἶχε φαντασθῆ τὸν εὐτυχισμένη νὰ τῆς ὁμιλήσῃ, νὰ τὴν ἐρωτήσῃ, νὰ λύσῃ τὴν ἀπορίαν ποῦ τὸν ἐβασάνιζε.

"Ἐξαφνα βήματα ἠκούσθησαν εἰς τὸν διάδρομον καὶ δυὼ βιαιετικά κτυπήματα εἰς τὴν πόρτα ἔθεσαν τέλος εἰς τὴν φοβερὰν ἀμηχανίαν τοῦ ἱατροῦ ὁ βοηθὸς του ἐφάνη καὶ τοῦ ἔνευσε νὰ ἐξέλθῃ μὲ τρόπον ἀρκετὰ ἀνησυχητικόν. Ἀμέσως, ἔτρεξεν ἔξω, ὡς νὰ ἔβγαιεν ἀπὸ μίαν κόλασιν, τὸν ἀποτόμως καὶ πολὺ ὑπέφερον ἀπὸ τὴν λύπην ἐκείνην τὴν ἀκράτητον τῆς κόρης.

Ἡ κυρία τοῦ 6, εἶπεν ὁ βοηθός, ὑπέστη πάλιν νέαν κρίσιν. Καὶ ἄνοιξε τὴν θύραν τοῦ πλαινοῦ δωματίου τῆς Ἄννας. Μία γυναίκα πενήντα περίπου ἐτῶν ἦτον ἐξαπλωμένη εἰς ἓνα κρεβάτι χλωμῆ, χλωμῆ ὡς νὰ μὴν εἶχε σταλαγματικά αἷμα εἰς τῆς φλέβες της. Ἡ κρίσις ἐφάνη ὅτι εἶχε περάσει καὶ ἡ ἀρρωστη ἄνοιξε τὰ μάτια της, ὡς ἐκπληκτῆ ποῦ ἔβλεπε τοὺς δύο ἱατροὺς γύρω της.

Εἶμεθα καλλίτερα σήμερα; ἠρώτησεν ὁ καθηγητής, προσποιούμενος ὅτι εἰσῆρχετο διὰ τὴν πρωϊνὴν του ἐπίσκεψιν.

Εἶναι πάντοτε βαρὺ τὸ κεφάλι μου, κύριε καθηγητά. Ἀλλὰ ὅπως καὶ ἂν εἶμαι πρέπει νὰ φύγω τὴν ἐρχομένην Κυριακὴν, εἶπε μὲ φωνὴν ποῦ μόλις ἠκούετο.

Θὰ φύγετε, θὰ φύγετε, δὲν ἔχετε τίποτε πλέον, εἶπεν ὁ καθηγητής, ὁ ὁποῖος ἐξετάζων τὸν σφυγμὸν της ἐφάνητο πραγματικῶς πολὺ, πολὺ εὐχαριστήμενος. Εἶσθε ἡ μόνη μου ἴσως ἀρρωστη μὲ θέλησιν, ποῦ ὀφείλει τὴν θεραπείαν της εἰς τὴν δύναμιν τοῦ χαρακτῆρος της. Ἄν καλὰ, ἐγγλεζομαθημένη, εἶπε μειδιῶν. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ ἄνω εἶναι ὑγιεῖς, γιατί ἔχουν καταλάβει ὅτι ἡ ὑγεία εἶναι ἡ μεγαλύτερα ἀρετή.

Ἡ κυρία ἐφ' ὅσον ὠμιλοῦσεν ὁ ἱατρός ἀνά-

κτούσε τὰ χρώματά της ἔσηκώθη μόνη της ἐκάθισεν εἰς τὸ κρεβάτι της καὶ ἐφάνητο ὡς νὰ παρακολουθοῦσε μίαν ἰδικὴν της ἐντελῶς σκέψιν.

"Ὅστε τὴν Κυριακὴν θὰ ἠμπορέσω νὰ ταξιδεύσω, ἀφοῦ τὸ θέλω εἶπεν. Ἀλλὰ δὲν θὰ μοῦ ἤρσεν, ὅπως εἶμαι λυπημένη γιὰ τὸν θάνατον τοῦ παιδιοῦ μου, νὰ ἀνκλάβω ὀλομόναχην τὸ ταξίδι αὐτό. Ἄν εὑρισκ κάποιον νὰ μὲ συνοδεύτῃ. Κανένα καλὸ κορίτσι, τὸ ὅποιον νὰ μὲ διαβάξῃ ὀλίγον καὶ μὲ τὸ ὅποιον νὰ μποροῦσα νὰ ἀνταλλάξω δέκα λόγια, τώρα ποῦ θὰ γυρίσω καὶ ποῦ θὰ εὐρεθῶ ὀλομόναχην μέσα εἰς τὸ μεγάλο σπίτι μου τοῦ Λονδίνου. Καὶ ξέρετε, τοῦ εἶπε, μετ' ὀλίγας στιγμῆς. Ἡ νέα αὐτῆ τοῦ ἀρ. 5 μοῦ ἀρέσει ὑπερβολικὰ καὶ ἔπειτα ἀπὸ αὐτὰ ποῦ μοῦ διηγήθη ὁ βοηθός σας, νομίζω ὅτι ἂν ἠμποροῦσε καὶ αὐτὴ νὰ ἀλλάξῃ ζωὴν, νὰ ταξιδεύσῃ, θὰ ἐγίνετο ἐντελῶς κλά. Τὴν ἐσυμπάθησα, ἂν καὶ δὲν τὴν ἔχω δεῖ, παρὰ δύο φορὰς εἰς τὸν κήπον. Μοιάζει τῆς δυστυχισμένης τῆς κόρης μου τόσο, καὶ τὰ μεγάλα μάτια της μοῦ ἐφάνησαν τόσο λυπημένα, ὥστε θὰ αἰσθνομίον κάποιον ἀνακούρισιν, ἂν μποροῦσα... Ὁ γιαντρός ἠσθάνθη πάλιν ὅλον τὸ αἷμα του νὰ ἀνεβῆ εἰς τὸ κεφάλι του καὶ τὴν καρδίαν του νὰ κτυπᾷ μὲ ὀρμήν.

Χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ τίποτε, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ δωμάτιον. Τέλος πάντων θὰ ἐμάνθηνεν τί ἐτέλεπετο ἡ Ἄννα καὶ διατὶ τὰ δάκρυα ἐκεῖνα καὶ ἡ ἀπελπισία της...

Μετὰ δέκα μόλις λεπτὰ ἐπέστρεψε καταβεβλημένος, γηρασμένος, νευρικός, μὲ τὸ βλέμμα περισσότερο ἄτονον ἀπὸ τῆς ἀρρώστου του.

Ἡ μικρὰ θὰ σὰς ἀκολουθήσῃ, εἶπε καὶ ἡ φωνὴ του ὡμοιάζε ὡς λυγμός. Ἔως τὴν Κυριακὴν ἔχετε ὅλον τὸν καιρὸν νὰ γνωρισθῆτε καὶ νὰ συνενωθῆτε. Εἶναι ἓνα δυστυχισμένο πλάσμα μὲ πολλὴ καρδίαν, θυμὸν τοῦ σχολείου καὶ τῆς φτώχειας καὶ τοῦ ἐγωισμοῦ τῶν ἄλλων. Θὰ τὴν κάμετε, ὅπως θέλετε καὶ ἂν σὰς συμπλήσῃ, θὰ σὰς ἀφοσιωθῇ ὡς ἓνα πιστὸ σκυλλί.

Ἐφόσον ὀμιλοῦσε καὶ ἐγκωμιάζε τὴν Ἄνναν, τὸν ἐνθουσιάζετο καὶ τὸ πρόσωπόν του ἐγίνετο καλλίτερον. "Ἄν εἶχα οἰκογένειαν θὰ τὴν εἶχα πάρεμ μαζὴ μου, εἶπε καὶ ἡ φωνὴ του ἔτρεψε. Ἀλλὰ δὲν ἔχω. Σεῖς θὰ τὴν ἐυεργετήσετε καὶ θὰ ἐυεργετηθῆτε, διότι δὲν ὑπάρχει τίποτε ποῦ νὰ μὰς παρηγορῇ ἀπὸ τῆς λύπης μας, ὅσον ἡ συναίσθησις, ὅτι ἔχομεν κάποιον προορισμὸν καὶ ὅτι δὲν ζοῦμεν μόνον γιὰ τὸν ἑαυτὸν μας. Ἀφοσιωθῆτε, κυρία μου, εἰς τὸ παιδί αὐτό, ἀγαπήσατέ το, ἰδοὺ τὸ

καλλίτερον φάρμακον εἰς τὴν κατάστασίν σας. Ἡ ἀγάπη εἶνε μεγάλη δύναμις, εἶπε καὶ τὰ μάτια του ἔλαμπαν, ἀκτινοβολοῦσαν καὶ τὸ πρόσωπό του ἐγίνετο πάλιν νέον. Ἀγαπήσατε βέβαια τὸ παιδί σας πολὺ... Ἀλλὰ δὲν σημαίνει. Θὰ ἀγαπήσατε καὶ πάλιν. Ἡ Ἄννα εἶναι ἓνα πλάσμα ποῦ ἐμπνέει ἀμέσως τὴν ἀγάπην. Εἶναι θαυμασία, κυρία μου...

Ἡ ἀσθενὴς ἤκουε τὸν ἱατρὸν μὲ πολλὴν ἐκπληξιν. Δὲν τὸν ἀνεγνώριζε πλέον αὐτὸν τὸν σοβαρὸν, τὸν ὀλιγόλογον. Τὰ λόγια του τὰ ἐγκωμιαστικά διὰ τὴν Ἄνναν ἐκατακυλοῦσαν ἀκράτητα ὡς χεῖμας. Ἐγίνετο ῥήτωρ, ἐχρωμάτιζε τὴν φωνὴν του, ἐχειρονομοῦσε μὲ ἀρμονίαν κινήσεων, ὡς ἡ καλλίτερος χορδὴ τῆς ψυχῆς του νὰ ἐκινουῖτο, νὰ ἐπάλλοντο ἔξκαφνα ἀπὸ ἓνα μεγάλο καὶ ξεχωριστὸ αἶσθημα. Καὶ εἶπε, εἶπε τόσα πολλὰ καὶ μὲ τὴν θερμότητα, ὥστε νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς τὴν κυρίαν ὅλην τὴν πεποιθήσιν του διὰ τὴν κόρην. Τώρα ἄρχισαν καὶ τὰ δικά της μάτια νὰ λάμπουν μὲ ἀναλαμπὰς ἐνθουσιασμοῦ καὶ τὸ πρόσωπόν της νὰ φωτίζεται μὲ τὸ φῶς τῆς ἐλπίδος καὶ τὰ χεῖλιά της νὰ μειδιῶν καὶ ὅλον τὸ εἶναι της νὰ ἀναζῆ, ὅπως ἄλλοτε, ἔταν ἡτο εὐτυχισμένη.

Βλέπετε ἀπὸ τώρα εἶσθε καλλίτερα, ἀπὸ τώρα ἡ ἐπιρροὴ τῆς κόρης αὐτῆς, σὰς ἀποσπᾷ ἀπὸ τὴν ἀπάθειαν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὴν μαρκασιώδη κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὕρισκθε πρὸ ὀλίγου ἀκόμη. Θὰ σὰς σώσῃ καὶ θὰ τὴν σώσετε. Ἰδοὺ ἐπὶ τέλους ἡ ὁμοιοπαθητικὴ μέθοδος καὶ εἰς τὰ νευρικά ἀκόμη νοσήματα.

Κ. Παρρὲν

ΕΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΠΕΤΡΟΥ Δ' ΕΚΟΥ ΔΕΒΑΙΝ

ΕΥΑ ΝΙΚΗΤΡΙΑ

(Βραβευμένον ἔργον τῆς Γαλλ. Ἀκαδημίας)

Νᾶσαι ὡς τὸ πουλὶ ποῦ μιά στιγμὴ καθίζει
σὲ εὐθραυστο κλωνάρι

Ποῦ τραγουδεῖ καὶ ἀκόμη ἂν σπάξῃ τὸ κλαδί
Ἀφ' οὗ καλὰ γνωρίζει πῶς ἔχει δύο φτεροῦγες.

Βικτωρ Οὐγκώ

I

Δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν Ἀμερικὴν γυναίκα τοῦ κόσμου, ἡ ὁποία νὰ μὴ ἔχῃ μίαν ἀδυναμίαν καλλιτεχνικὴν ἢ μίαν εἰδικότητα καλαισθητικῆς. Μερικαὶ ἐπιζητοῦν ὀρεγμάτινα ἢ ἐλεφάντινα τεχνουργήματα, ἄλλαι πάτητας παλαιῶν καὶ ἀρχαίων ὑφάσματα. Αὐτὴ εἶναι ὀνομαστὴ διὰ τὰ ἀσημικά της καὶ μίαν ἄλλη διὰ τὰ κοσμήματα

καὶ τῆς δαντέλλης της. Ὅλοι σχεδὸν εἶναι φανταστικὰ διὰ τὰ ὠραία πράγματα καὶ χωρὶς καμμίαν τύψιν πηγάζουν καὶ ἀπογυμνῶν τὸν Παλαιὸν Κόσμον ἀπὸ τὰ κειμήλιά του. Χάρης εἰς αὐτὰς οἱ θεσσαυροὶ τῆς τέχνης τοῦ Νέου αὐξάνουν καταπληκτικῶς καὶ τὸ εὐτελὲς δολλάριον μετασχηματίζεται εἰς καλλιτεχνικὰ ἀντικείμενα σπάνια καὶ πολυτίμα.

Ἡ Ἐλένη Ρονάλδου, γυναίκα ἐνός τῶν μελλόντων μεγάλων ἀνδρῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἐθεωρεῖτο αὐθεντία εἰς τὸ ζήτημα τῆς διευθετήσεως καὶ τοῦ στολισμοῦ ἐνός σπιτιοῦ. Μόνη της ἐκαυχᾶτο ὅτι εἰς τὴν ἀνάγκην ἠδύνατο νὰ ἀνακτήσῃ μίαν περιουσίαν, ἂν ἀπεφάσιζε νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν νεοπλοῦτων τὰ φῶτα τῆς καλαισθησίας της. Ὁ οἶκος της εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην εὕρισκετο εἰς τὸ διαμέρισμα τῆς Πέμπτης λεωφόρου, τῆς ὁδοῦ τῶν μεγαλειτέρων ἐκατομμυριοῦγων. Δίπλα εἰς τὰ Μέγαρον Gould καὶ Βάντερπιλτ, ἐπρόβαλλε τὸ ἰδικόν της μικρὸν μὲν καὶ σεμνόν, ἀλλὰ θαῦμα καλαισθησίας καὶ εὐμαρείας. Ἡ Ἐλένη ἀδιάκοπα ἐνησχολεῖτο μὲ αὐτὸ καὶ προσεπάθει νὰ τὸ τελειοποιῇ διαρκῶς ὡς ἔργον τέχνης. Ἀφαιροῦσε ἓνα ἐπιπλὸν ἀπ' ἐδῶ, ἐποθετοῦσε ἐκεῖ μίαν εἰκόνα, ἀλλοῦ ἓνα κομψοτέχνημα. Ἀλλὰ τὸ μέρος διὰ τὸ ὅποιον ἦτο περισσότερο ὑπερήφανος ἦτο τὸ καλλωπιστήριόν της. Εἶχε καταβάλλει ὅλον τὸ λεπτόν γυναικίον πνεῦμα της διὰ τὴν διακόσμησην του. Ἀνάμεσα ἀπὸ ὑψηλοῦς καθρέπτες ἐπρόβαλλαν οἱ τοῖχοι ὅλοι σκεπασμένοι ἀπὸ χρυσοκέντητα στακτοῦα μεταξωτὰ καὶ τὸ πάτωμα ἦτο σκεπασμένο ἀπὸ χαλί, σπανίου πλοῦτου καὶ ὠραϊότητος.

Εἰς τὰ ἀπὸ ἄσπρο ξύλο, λεῖα καὶ στιλπνὰ ὡς ἐλεφαντόδοντον ἐπιπλα ἦσαν σκαλισμένες σαλαμάνδρες, πουλιὰ ἐξωτικά, πεταλοῦδες καὶ τὰ ἄπειρα χρώματα ὅλων αὐτῶν, ἀποτελοῦσαν μίαν ὠραίαν ἀρμονίαν, μὲ τὰ κίτρινα, τὰ κυανᾶ, τὰ ῥόδινα μεταξωτὰ τῶν καθισμάτων, τῶν προσκεφαλαίων, τῶν παραπετασμάτων. Μέσα ἀπὸ αὐτὸ τὸ χαριτωμένο πλαίσιον ἐπρόβαλλαν ὑδατογραφίαι περιωνύμων ζωγράφων, ἔργα τέχνης ἀτίμητα, κομψοτεχνήματα σπάνια καὶ νταντέλες καὶ ἐπιπλα ἐκλεκτά.

Ἡ Κυρία Ρονάλδου ἦτο ἀκριβῶς ἡ φυσιογνωμία, τὴν ὁποίαν ἓνας προσωπογράφος θὰ ἐποθεῖτο μέσα εἰς αὐτὸ τὸ πολὺ κοσμικὸν πλαίσιον. Ἀκριβῶς μέσῃ ἐκεῖ ἀνεδεικνύετο τὸ κομψὸν σῶμα της, τὸ χαριτωμένο πάντοτε ἐνδεδυμένον ἢ ἀτημέλητον, τὰ ἀκτινοβολοῦντα χρυσᾶ μαλλιά της, ἡ σεμνὴ λευκότης της, τὰ μεγάλα μαῦρα μάτια της, τὰ ὁποῖα ἐσκορποῦσαν γύρω της μιά θερμὴ θωπεῖα, τὰ ὠραία ὡς ζωγρα-

φιστά χεῖλή της, τῶν ὁποίων τὸ μείδιμα ἀπεκάλυπτε δόντια τελειότατα. Δι' αὐτὸ τὸ περιβάλλον ἐχρειάζετο ἡ ὑπέροχος αὐτὴ κεφαλή ποῦ ἔδιδε τὴν ἐντύπωσιν ξανθοῦ φωτός, ἡ γόησσα αὐτὴ μορφή ἡ ἐξευγενισμένη ἀπὸ ἕνα ἦθος ὑπεροχῆς καὶ εὐφυΐας.

Μιά βραδεῖα περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαρτίου ἡ Ἑλένη ἐτοιμάζετο διὰ τὴν Ὀπεραν. Ἐνδυμένη ἕνα γλυκύτατον κίτρινον φόρεμα, ἀπὸ τὸ ντεκολτέ τοῦ ὁποῦ ἐξεφευγε ὅλη ἡ τελειότης τῶν ὤμων της, ἐκάθητο ἐμπρός εἰς τὸν καθρέπτην της. Ἐν ᾧ μόνῃ της προσεκτικῆ ἐκατσάρυνε μερικὲς τρίχες ἀπὸ τὰ ἀτίθασσα μαλλιά της, αἰφνης ἡ σιλουέτα ἐνὸς ἀνδρὸς ὑψηλοῦ μὲ μαῦρα μαλλιά καὶ γαλανὰ μάτια ἐφάνη μέσα εἰς τὸν καθρέπτην της.

— Ἄ! Ἐρρίκε! εἶπεν ἡ νέα γυναῖκα χωρὶς νὰ διακόψῃ τὸν καλλωπισμὸν της. Μοῦ φαίνεται πῶς ἄργησες.

— Ναι ὅλο τὸ ἀπόγευμα ἤμην πολὺ ἀπασχολημένος.

Οἱ σύζυγοι ἀντήλλαξαν μιὰ χειραψίαν καὶ ἕνα βλέμμα τρυφερότητος καὶ ἔπειτα ὁ νεοελθὼν ἐκάθησε σὲ ἕνα κουνητὸ κάθισμα, τὸ ὁποῖον εὐρίσκετο τοποθετημένον δίπλα εἰς τὴν τουαλέτταν.

— Ἐ λοιπὸν ἀγαπημένη μου διεσκέδασες σήμερα; Ἐρώτησε μὲ ἕνα ὕφος ὅλο ἀγκυθότητα.

— Ἀρκετά. Τὸ πρόγευμα τῆς Κυρίας Βάρκλακ, ἦτο ζωηρότατον, πολὺ εὐθυμον... σωστὴ ἐπιτυχία.

— Εἶπετε πολλὰ ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν;

— Συζητήσαμεν εὐρέα θέματα πολὺ ἐνδιαφέροντα... Αἱ Εὐρωπαῖαι δὲν θὰ μporέσουν νὰ φαντασθῶν ποτὲ πόσον εἶναι εὐχάριστον ἕνα πρόγευμα μόνον ἀπὸ γυναικας.

— Δὲν ἔμαθαν ἀκόμη νὰ περνοῦν χωρὶς τὴν παρουσίαν μας.

— Τόσον τὸ χειρότερον δι' αὐτάς! Ἀπήνητησεν ἡ Ἑλένη μὲ κάποιον μείδιμα, τὸ ὁποῖον ἐμετρίαζε τὴν ζωηρότητα τῆς ἀπαντήσεως καὶ ἐξηκολούθησε:

Φαντάσου ὅτι ἡ Κυρία Βάρκλακ, εἰς τὸ σημερινὸν πρόγευμα ἐγκαινίαζε ἕνα σερίτισιο ἀπὸ κρύσταλλο τῆς Βοερμίας, κατασκευασμένο ἐπὶ σχεδίου, τὸ ὁποῖον μόνῃ της ὑπέδειξε καὶ τὸ τραπεζομάνδυλον ὅπως καὶ τῆς πετσέτες κεντημένα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀπὸ γυναικας τῆς Συρίας. Πολὺ πρωτότυπον Βυζαντινόν, ἂν καὶ πολὺ πλούσιον... βαρύν...

— Ἐρεῖς τῆς εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ ὀμιλήσω εἰς τὸ συνέδριον τὴν προσεχῆ ἐβδομάδα, ἔχω

σκοπὸν νὰ ψάλλω ἀρκετὰ τοὺς φιλοσόφους καὶ τοὺς φιλόλογους.

— Μὰ τί σοῦ ἔιαμαν;

— Εἰς ἐμένα προσωπικῶς τίποτε. Ἀλλὰ ἡ ἀμάθειά των μὲ ἐξοργίζει. Δὲν βλέπουν κἀν. ὅτι ἡ ἐπιστήμη εἶναι ἡ φύσις καὶ ἡ φύσις αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ ἡ ἐπιστήμη. Διατείνονται ὅτι τὴν περιφρονοῦσιν καὶ διεκήρυξαν τὴν χρεωκοπίαν της τὴν κατηγοροῦν ὅτι ἠῤῥησε τὴν ποσότητα τῶν ἀνθρωπίνων δεινῶν. Χειροκροτοῦν εἰς τὰς ἀποτυχίας ἐπιστημῶν καὶ περιγελοῦν τὰς δοκιμὰς καὶ τὰς πλάνας των. Εἶναι γελοῖον, ἡλίθιον αὐτό! Ὄφειλαν μᾶλλον νὰ ἐνώσουν τὰς προσπαθείας των, νὰ διαδώσουν τὰς ἐφευρέσεις των, τὰς ἀνακαλύψεις των, νὰ ἐπιβάλλουν τὴν ἀλήθειαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ καθιστοῦσαν ὀλιγώτερον ὀδηγητὴν τὴν παροῦσαν ἐξελίξιν. Διότι κάθε ἐξελίξις εἶναι ὀδυνηρά. Τὶ φωνές θὰ βᾶλλουν, ὅταν μιὰ ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἡμέρας θὰ ἀποδειξῶμεν εἰς αὐτοὺς τοὺς κυρίους ἰδεολόγους, ὅτι ὁ ἔρως δὲν εἶναι ἄλλο πρᾶγμα παρὰ ἕνα ρευστόν, ὅπως τὸ φῶς, ὅπως ὁ ἠλεκτρισμός.

Ἡ Ἑλένη ἡ ὁποία εἰς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦτο ἐνησυχολημένη εἰς τὸ νὰ τοποθετῆ εἰς τὰ μαλλιά της τὰ ἀπὸ ταρταροῦγα κτενάκια της τὰ στολισμένα μὲ διαμάντια, ἤκουε ὅλα αὐτὰ κάπως ἀφηρημένη εἰς τοὺς τελευταίους λόγους ὅμως κατάπληκτος ἐπετάχθη ὅλη ἐπάνω.

— Ὁ ἔρως! ἕνα ρευστόν ὅπως τὸ φῶς!... Ἄ! ἔχουν δίκαιον οἱ ποιηταὶ νὰ μισοῦν τὴν Ἐπιστήμην! Μήπως αὐτὴ δὲν διεκήρυξε ὅτι τὸ φίλημα εἶναι ἕνας φορεὺς κακοήθους μικροβίου... Καὶ τώρα πάλι θὰ ἔλθῃ νὰ ἀποκαλύψῃ ὅτι ὁ ἔρως εἶναι ἕνα ρευστόν... Καὶ διατὶ ὄχι ἕνα μικρόβιον καὶ αὐτός...

— Διότι, εἶναι ρευστόν... Ρευστόν αἰσθητόν, ἀπτόν ἴσως ἐντὸς ὀλίγου, τὸ ὁποῖον διέρχεται ἐγγίζον ἐδῶ ἕνα κύτταρον ἀδρανῶν, ἐκεῖ μιαν ἴνα ἀγνωστον, μιαν χορδὴν ἄφωνον, διὰ νὰ παραγάγῃ εἰς τὸ ἄτομον ἐντυπώσεις μοιραίας καὶ ἰσχυράς.

— Καὶ τὴν ἐλευθέραν βούλησιν τί τὴν κάμνετε;

— Ἡ ἐλευθέρᾳ βούλησιν; Ἄλλ' ὅσοι ἔχουν τὴν φιλοδοξίαν νὰ πιστεύουν εἰς αὐτὴν δὲν διήλθον ποτὲ ἀπὸ τὰ σπουδαστήριά μας. Εἴμεθα ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον πλάσματα τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐπειθεῖς συνεργάται του. Δὲν εὐρισκόμεθα ἐδῶ κάτω παρὰ διὰ νὰ συντελέσωμεν εἰς τὸ ἔργον του, εἰς τὸ παγκόσμιον ἔργον.

— Ὁ ἔρως ρευστόν ἐπανελάθει ἡ Ἑλένη χωρὶς νὰ ἔχῃ συνέλθῃ ἀπὸ τὴν κατάπληξιν. Ὅπως καὶ ἂν εἶναι ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ εἶσαι σὺ ποῦ θὰ ἀποδείξῃς τὸ τοιοῦτον. Δὲν θὰ μοῦ ἤ-

ρεσε καθόλου νὰ εἶμαι ἡ γυναῖκα τοῦ ἀνδρὸς, ὁ ὁποῖος θὰ συνδέσῃ τὸ ὄνομά του μὲ μιαν τέτοιαν ἀνακάλυψιν ἀπεχθῆ.

Διατὶ ἀπεχθῆ; Ἀρχίζομεν νὰ ἀναγνωρίζομεν τὴν σημασίαν τῶν ἀπείρως μικρῶν. Χάρις εἰς τὸν ἠλεκτρισμὸν θὰ καταρωθώσωμεν νὰ μελετήσωμεν αὐτὰ τὰ ρευστά, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ ὀδηγοῦντα τὴν ζωὴν μας σύρματα καὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων εὐρίσκεται καὶ ὁ ἔρως. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὠρασιότερα ἀπὸ τὸν μῦθον. Οἱ δραματοῦργοι καὶ οἱ μυθιστοριογράφοι θὰ ἀντλήσουν ἀπὸ αὐτὴν ἐντυπώσεις ζωντανὰς δυνατάς, νέας. Ἡ ἐπιστήμη θὰ τοὺς ἀνοίγῃ νέας πηγὰς ἀνεξαντλήτους συγκινήσεων καὶ συνισθημάτων... Τί ἔκαμαν διὰ τὴν ἀνθρωπότητα οἱ φιλόσοφοί σας καὶ οἱ ποιηταί... Μᾶς ἀπεπλάνησαν μὲ οὐτοπίας, μᾶς ἀπεκοίμησαν μὲ ψευδεῖς ἐλπίδας. ἴσως αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖον μέχρι τινός. Ἄλλ' ἡ ἀποστολὴ τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐπιστήμης καθίσταται ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν μεγαλειότερα, πλέον σημαντικῆ. Θὰ τελειοποιήσουν καὶ θὰ ἐξωρτίσουν τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, θὰ παρατείνου τὴν ζωὴν. Θὰ ἐφεύρουν νέα μέτρα συγκοινωνίας. Χάρις εἰς αὐτοὺς θὰ δύναται μετὰ τινὰς αἰῶνας νὰ λέγῃ κανεῖς. «Οἱ ἄνθρωποι ἐπροχώρησαν πολὺ»... Θὰ κατορθώσουν κάτι κλιτίτερον αὐτοῖ, τοὺς ὁποῖους κατηγοροῦν ὡς ἀσεβεῖς. Θὰ ἀποκλύψουν τὸν ἀληθινὸν θεὸν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ θὰ τὴν ὀδηγήσουν ἐξαγνισμένην, ἐξευγενισμένην, πιστεύουσιν ἐνώπιον τῶν βωμῶν του.

Κάθε παρατηρητὴς ἐξετάζων τὴν φυσιογνωμίαν τῆς Ἑλένης, θὰ εὐρίσκειν, ὅτι ἀντὶ νὰ παρκαλοῦθη τὸν σύζυγόν της εἰς τὸ ἐμπνευσμένον αὐτὸ διανοητικόν του ταξεῖδι, τὸν εἶχεν ἐγκαταλείψει εἰς τὴν μέσην τοῦ δρόμου, ἀπασχοληθεῖσα μὲ ἰδικὰς της σκέψεις, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συχνὰ τῆς συνέβαινε.

— Ἐρρίκε, τοῦ εἶπε ἐν ᾧ ἐστίλβωνε τὰς ὠραίας πέτρας τῶν δακτυλιδίων της μὲ ἕνα μανδύλι ἀπὸ λεπτὴ βελούρα, πόσον θὰ ἤθελα νὰ ἐσημάτιζα ἕνα σύνδεσμον κατὰ τῆς πολυτελείας. Ἐπὶ τέλους εἶναι καὶ αὐτὴ μία ἀσωτεία, ὅπως κάθε ἄλλη.

— Ἐερεῖς. Αὐτὸ θὰ εἶναι κάτι πολὺ πρωτότυπον, ἰδίως προερχόμενον ἀπὸ σένα.

Ὅπως πᾶμε ἂν δὲν ἀρχίσῃ κάποια ἀντίδρασις, θὰ φθάσωμεν ὠρισμένως εἰς τὸ παράλογον καὶ τὴν ἀκαλλισθησίαν. Φοβοῦμαι μάλιστα ὅτι ἐφθάσαμεν ἤδη. Αὐτὸς ὁ ὀργισμὸς τοῦ πλοῦτου ἄρχισε νὰ μὲ ἀηδιάζῃ. Κάποτε μοῦ ἔρχεται ἡ ἐπιθυμία νὰ κατοικήσω εἰς ἕνα σπιτάκι ἐξοχικόν, ἐπιπλωμένο μὲ τὰ ἀπολύτως ἀναγ-

καῖα, νὰ μὴ ἔχω παρὰ ἀπλᾶ ἀσπρόρουχα καὶ φορέματα ἀπέριττα.

— Φίλη μου, μὲ τρομάζεις. Σπίτι εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἀπλᾶ φορέματα, ὠρισμένως θὰ εἶσαι ἄρρωστη, διὰ νὰ σοῦ ἔρχωνται ἰδέες παρόμοιες.

— Μπορεῖς νὰ μὲ περιγελᾷς. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι δοκιμάζω αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὴν ὑπερκόπωσιν ποῦ αἰσθάνεται, ὅποιος παρατηρεῖ πολλὴν ὥραν κάτι ποῦ λάμπει πολὺ. Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ ἴδω παλαιὰ πράγματα, ἤσυχᾳ, ἄσχημα, ἀκόμη ἂν θέλῃς, νὰ φύγω ἀπὸ αὐτὴν τὴν ζωὴν τὴν τρελλὴν ποῦ κάμνομεν διὰ νὰ ἀναπνεύσω ὀλίγον. ἔχω βαρεθῆ, βαρεθῆ μέχρις ἀπελπισίας. Ἡ Εὐρώπῃ θὰ μᾶς ὠφελοῦσε καὶ τοὺς δύο, διότι καὶ σὺ εἶσαι πολὺ κουρασμένος.

— Ἑλένη, τῆς ἀπήνητησε στενοχωρημένος, μὲ κάποιον δειλίαν, πρέπει νὰ μοῦ ἀποδώσῃς τὸν λόγον μου. Μοῦ εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ ἀφήσω τὴν Ἀμερικὴν διὰ μερικὸς μῆνας. Ἀπὸ τὴν ἐκπληξίν της ἀφῆκε νὰ τῆς πέσῃ τὸ μεγάλο μαργαριταρένιον σκουλαρίκι, τὸ ὁποῖον ἐτοιμάζετο νὰ φερῆται.

— Πῶς, ἐφώνασε μὲ κάποια ὀργὴ εἰς τὰ μάτια. Θέλεις τώρα νὰ ἐγκαταλείψω τὴν ἰδέαν τοῦ ταξεῖδιού μου εἰς τὴν Εὐρώπην;

— Ὁχι, ἀγαπητῆ μου, δὲν εἶμαι τότε ἐγωιστής. Καὶ ἀποδείξῃς ὅτι ὅταν ἔβγαίνα ἀπὸ τὸ συνέδριον, ἐπῆγα νὰ κρατήσω τὴν καμπίνα σου εἰς τὸ ἀτμόπλοιο ποῦ φεύγει εἰς τὰς ὀκτῶ Ἀπριλίου.

— Ἐρρίκε, τὸ σκέπτεσαι; Ἐννέα ἔτη ποῦ εἴμεθα ὑπανδρευμένοι δὲν ἐχωρισθήκαμε ποτέ, εἶπεν ἡ Ἑλένη μὲ ἕνα τρυφερὸ βλέμμα.

— Αὐτὸ θὰ εἶναι σκληρὸ γιὰ μένα, ποῦ θὰ μείνω, ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ. Εἶναι πολὺς καιρὸς ποῦ ὁ βοηθός μου δὲν ἔχει πάρει ἄδειαν. Ἄν δὲν τοῦ τὴν δώσω ἀμέσως ὠρισμένως θὰ ἀρρωστήσῃ. Ἐκτὸς τούτου εὐρίσκομαι εἰς τὰ πρόθυρα μιᾶς μεγάλης ἀνακαλύψεως, δὲν μπορῶ νὰ διακόψω τὰς ἐργασίας μου. Ἐπειτα εἶναι ἀκόμη καὶ ὁ γάμος τῆς Δώρας. Δὲν ἔχει πάτερᾳ πλέον καὶ εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ τὸν ἀναπληρώσω, βλέπεις, ὡς κηδεμών.

— Ὁ γάμος τῆς Δώρας. Νομίζεις λοιπὸν ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ κρατήσῃ τὸν λόγον της; Λάθος! θέλει νὰ ἀναβάλλῃ τὴν μικρὰν ἐορτήν, ὅπως τὴν λέγει, διὰ τὸ φθινόπωρον καὶ νὰ ἔλθῃ μαζὺ μας εἰς τὴν Εὐρώπην.

Θὰ εἶναι ἀπαίσιον, νὰ ματαιώσῃ καὶ πάλιν τὰς ἐλπίδας τοῦ Ἰακώβου διὰ δευτέραν φοράν. Καὶ τὸ σπίτι καὶ τὸ γιῶτ του εἶναι ἐντελῶς ἔτοιμα.

— Ω! ἂν δὲν ἀπατῶμαι καὶ σπίτι καὶ γιῶτ

θα περιμένουν ακόμη κάμποσον καιρόν τήν κυρίαν των. Εξέρεις ότι ἡ Δώρα καυχᾶται, ὅτι δὲν ἔκαμε ποτέ διὰ κανένα τήν θυσίαν τῆς θελήσεώς της ἢ μιᾶς εὐχαριστήσεώς της.

— "Ὅσω διὰ τὸν γυναικεῖον ἐγωισμόν, ἔχει ἀλήθεια τὸ ρεκόρ.

— "Ἐλα, Ἐρρίκε, δὲν θὰ μὲ ἀφήσης νὰ πάω μόνη εἰς τὴν Εὐρώπην.

— "Θὰ ἔχῃς τὴν θεία σου καὶ τὸν ἀδελφόν σου.

— Καὶ δὲν θὰ εἶσαι ζηλότυπος;

— "Ὅχι, διότι ἔχω ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν στοργὴν σου καὶ εἰς τὸν χαρακτήρα σου.

— "Ἐχεις ἀπολύτως δίκαιον. Ἀλλὰ ὅλα μου τὰ σχέδια ἀναποδογυρίζονται. Ἐσκόπευα νὰ στείλωμεν τοὺς ὑπηρετάς εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ νὰ κλείσωμεν τὸ σπίτι.

— Κλείσε το. Μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ καθίσω εἰς τὸ σπίτι, χωρὶς ἐσένα. Ἡ μητέρα μου θὰ μὲ φιλοξενήσῃ.

— Μπα! ἔλεπε ὅτι ἔχεις λάθει ἤδη ὅλα σου τὰ μέτρα, εἶπεν ἡ Ἐλένη, κάπως πειραγμένη.

— Ναί, διὰ νὰ μὴ ἔχῃς καμμίαν φροντίδα, οὔτε νὰ στενοχωρηθῆς δι' ἐμένα.

— Καὶ τί θὰ ποῦν εἰς τὴν οἰκογένειάν σου...

Ἡ ἀδελφὴ σου ἀκατάπαυστα διαμαρτύρεται κατὰ τῶν Ἀμερικανίδων, ποῦ ἀφίουν ἐδῶ τοὺς συζύγους των διὰ νὰ διασκεδάζουσι εἰς τὴν Εὐρώπην.

— Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποῦ ἐγὼ τὸ εὕρισκω κελόν, κανεὶς δὲν ἔχει νὰ πῆ τιποτέ.

— Ἄ! ἂν δὲν εἶχα πραγματικὴν ἀνάγκην ἐνὸς ταξιδιοῦ, θὰ τὸ ἀνέβαλα διὰ τὸ φθινόπωρον. Ἄλλ' ἔχω τὰ νεύρα μου εἰς τέτοιο χάλι, δὲν ἤξεύρετε σεὶς ἢ ἄνδρες τί εἶναι ἡ διεύθυνσις ἐνὸς σπιτιοῦ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν ὄλων τῶν ἐλευθεριῶν. Αἱ Εὐρωπαῖαι ἐκπλήσονται ποῦ ζητοῦμεν νὰ ἀπαλλαχθοῦμεν ἀπὸ τὰ σπιτικά μας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν. Ἦθελε νὰ τὰς ἔβλεπα εἰς τὴν θέσιν μας... Τὶ ὥραϊον πρᾶγμα νὰ εἴμωρη κανεὶς νὰ τρώγῃ χωρὶς νὰ ἔχῃ συζητήσει τὰ τοῦ φαγητοῦ μετὰ τοῦ μαγειροῦ, νὰ καθίσῃ εἰς τὸ τραπέζι ἀμέριμνος καὶ ἡσυχος καὶ τί εὐχαρίστησις νὰ σὲ σεβίρουν τὰ ὥραϊα αὐτὰ πλάσματα μετὰ τῆς λευκῆς σκούφιες. Νὰ τί ἀπολαμβάνομεν περισσότερον εἰς τὴν Εὐρώπην, νὰ ἀπὸ τί ἔχω ἀνάγκην.

— "Ἐ κλά, φίλη μου, θὰ ἀνπαυθῆς κάμποσο. Πήγαινε νὰ ἀποταμιεύσης περιττὴν ποσότητα εὐθυμίας καὶ υγείας. Ἀγόρασε ὥραϊα πράγματα, ἐν ᾧ θὰ εὕρισκεσαι ἐκεῖ. Ὅχι σιέττα ἀσπρόρουχα, οὔτε μάλλινα ἀπλά φορέματα. Αὐτὰ δὲν θὰ σοῦ πηγάζουν καθόλου.

— Νομίζεις; Ἐρώτησεν ἡ νέκ γυναίκα, ἐξετάζουσα τὸν ἐκυτόν της σοβαρῶς εἰς τὸν καθρέπτην της.

— Εἶμαι βέβαιος. Εἶσαι μία ὑπαρξὶς λάμπουσα. Σοῦ χρειάζονται, μεταξωτὰ, νταντέλλες, κοσμήματα... Μὴ σκέπτεσαι πλέον νὰ σχηματίσης σωματεῖον κατὰ τῆς πολυτελείας. Ἀγόρασε, ἀγόρασε, θησαύρισε. Τὰ ἐγγόνια μας θὰ κάμουν τὴν διαλογὴν. Δὲν ἔχομεν ἀκόμη δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς ἡσυχίας. Ὁφείλομεν νὰ συσσωματωθῶμεν νὰ ἐργασθῶμε, νὰ δημιουργήσωμεν Εἴμεθα οἰπρόγονοι προσέθεσε μὲ ἓνα τόνον ὑπερηφανείας. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐκτύπησαν τὴν θύραν καὶ μία νέκ κόρη μετουαλέτταν θεάτρου, μία κόρη τοῦ εἴδους τὸ ὅποιον ἡ Ἀμερικὴ μόνη παράγει, ἓκ εἶδος γυναικὸς καὶ νεάνιδος μαζύ, ἔκαμε τὴν ἐμφανισίν της.

Ἀπὸ τὸ Γαλλικόν

Ἐλένη Πολιτάκη

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΔΡΑΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Δι' ὅλας τὰς τέχνας καὶ δι' ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα ὑπῆρχαν εἰς τὴν Ἑλλάδα Ἐταιρεῖαι καὶ Σύλλογοι, καὶ μόνον διὰ τοὺς ἀνθρώπους τῶν Γραμμάτων δὲν ὑπῆρχαν ἔως τώρα.

Ἡ ἔταιρεία τῶν Δραματικῶν συγγραφέων ἀποτελεῖ διὰ τοῦτο γεγονός σημαντικὸν καὶ ἀπὸ τὴν σύστασίν της ἔμπορουν νὰ προσδοκῶνται πολλὰ τὰ καλὰ καὶ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν τέχνην ἐν γένει καὶ διὰ τὸ θέατρον εἰδικώτερον.

Ἀκόμη εὐχαριστότερον εἶναι ὅτι ἡ Α. Υ. ὁ πρίγκιψ Νικόλαος νύδωκε νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ὀριστικὴν Προεδρείαν τῆς Ἐταιρείας, τιμῶν οὕτω τὸ νεοσύστατον σωματεῖον καὶ ἐπιθυμῶν νὰ συντελέσῃ εἰς ἐξύψωσιν τοῦ γοῦτρου τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης τῆς ὁποίας εἶναι καὶ μύστις.

Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐταιρείας ἐξελέγη ὁ κύριος Κ. Χρηστομάνος, ὁ συγγραφεὺς τῶν Τριῶν Φιλίων καὶ ὁ ἰδρυτὴς τῆς Νέας Σκηνῆς, ὁ πρῶτος δηλαδὴ ποῦ εἰργάσθη διὰ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου καὶ εἰς τὸν ὅποιον ὀφείλεται κάθε τελειοποίησις καὶ πραγματικὴ πρόοδος αὐτοῦ. Τὸ προεδρεῖον συμπληροῦται μετὰ τὸν κ. Γ. Τσοκόπουλον ὡς Γενικὸν Γραμματέα, τὸν κ. Λαδόπουλον ὡς εἰδικόν, τὸν κ. Λάσκαρην ὡς ταμίαν καὶ τὸν κ. Σ. Μελᾶν ὡς Ἐφορον τῆς βιβλιοθήκης.

Μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐξελέγη καὶ ἡ κ. Κ. Παρρὲν ὡς συγγραφεὺς τῆς Νέας Γυναίκας καὶ ἀντιπροσωπὸς τοῦ Γυναικεῖου φύλου εἰς τὴν Ἐταιρείαν τῶν Δραματικῶν Συγγραφέων.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἡ πρώτη γυνὴ δικηγόρος εἰς Αἴγυπτον δις Marie Michel, ἔδωκε πρὸ τινος τὸν ὄρκον τοῦ δικηγόρου καὶ ἔδρασε γραφεῖον δικηγορικόν, εἰς τὸ ὅποιον ὄρισε

Ἡ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

δύο ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, διὰ νὰ παρέχῃ συμβουλὰς δωρεάν εἰς τὰς ἰθαγενεῖς γυναῖκας,

Ἡ νέκ δικηγόρος κητώρθωσεν εὐκολώτερον εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἄδειαν τοῦ δικηγορεῖν, παρὰ αἱ συναδέλφου της εἰς τὴν Εὐρώπην.

Ἡ προῖκα τῆς μις Elkus, μνηστῆς τοῦ δουκὸς τῶν Αβδρουζι πρηγγέσθη ὄχι εἰς τὸ Παρίσι, ὡς εἶχε διαδοθῇ κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ εἰς τὴν Νέαν ὸρκην. Μόνον τὰ φορέματα τῆς Αὐλῆς καὶ τοῦ γάμου ἐγένον εἰς τὸ Παρίσι. Τὸ τοῦ γάμου εἶναι ἀπὸ λευκὸ ἀτλάζι, σκεπασμένον ὅλον ἀπὸ νταντέλλες παληῆς Βρυξελλῶν μεγάλῃς ἀξίας. Ὅλα τὰ φορέματα τοῦ σπιτιοῦ εἴκοσι δύο τὸν ἀριθμὸν εἶναι γαρνιρισμένα ἀπὸ παληῆς νταντέλλες τῆς Βενετίας καὶ ἐν γένει ὅλης τῆς Ἰταλίας.

Τὸ φόρεμα τῆς Αὐλῆς εἶναι ὅλο κεντημένο μετὰ διαμάντια ψιλὰ καὶ κρηγοριτάρια ἀνυπολογίστου ὠραιότητος καὶ ἀξίας.

Ἡ γυναῖκες τῆς Τουρκίας ἀφότου ἀνεκρηγύθη τὸ Σύνταγμα ἤρχισαν νὰ ἐργάζονται διὰ νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὸ γιάσμακι, τὸ τελευταῖον αὐτὸ ἔχνος τῆς δουλείας καὶ τῆς ἐλλείψεως ἐμπιστοσύνης πρὸς τὰς γυναῖκας. Μία ἀναφορά μετὰ δέκα χιλιάδας ὑπογραφὰς συζύγων καὶ ἀδελφῶν Νεοτούρκων, ἐπικαλεῖται τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἐπέμβασιν διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ βαρβάρου αὐτοῦ ἐθίμου. Τὸ ὅποιον δὲν ἀπορρέει ἀπὸ τὰ διατάξεις τοῦ Κορανίου, ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τοῦ περιορισμοῦ μιᾶς ἀδελφῆς τοῦ Μωάμεθ, ἡ ὁποία ἤτο ἐλαφρῶν ἠθῶν καὶ ἐξέθετε τὸ γόητρόν του ἐνεκα τῆς σκανδαλώδους διαγωγῆς της.

Μία προκήρυξις πρὸς τὰ κορίτσια τῶν Γαλλικῶν πόλεων, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχουν Πανεπιστήμια, τὰς καθιστὰ προσεκτικὰς ἀπεναντι τῶν Βουλγάρων φοιτητῶν. Οἱ κύριοι αὐτοὶ ἐκμεταλλεῖται τὴν εὐπιστίαν τῶν γονέων καὶ τὴν αἰσθηματικότητα τῶν κοριτσιῶν, προσποιούμενοι δὲ τὰς ἀθέτους συνάπτου γάμους πολιτικούς. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ἐξακολουθοῦν νὰ σπουδάζουσι, μένουσι πλητῖον τῶν συζύγων των, διατηρούμενοι καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὴν προίκα, τὴν ὁποίαν λαμβάνουσι. Ὄταν ὅμως τελειώσουσι τὰς σπουδὰς των, ἐπιστρέφουσι εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ὅπου δύνανται διώκουσι τὰς συζύγους των, κρατοῦντες τὰς προίκας καὶ κηρύσσοντες τοὺς γάμους των ἀκύρους.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Ντομάτες νωπές. Ὅσοι θέλετε νὰ ἔχετε τὸν χειμῶνα ντομάτες νωπές γιὰ σαλάτα, εἴτε καὶ δι' ὁμιλέτες καὶ γαρνιτούρες φαγητῶν, διατηρεῖτε τῆς ντομάτες σας ὡς ἐξῆς:

Εὕρισκετε ντομάτες στρογγυλὰς γερὰς καὶ ὄχι γινομένες. Ἐτοιμάζετε ἐνὶ κιοιπάκι ἢ βαρελάκι καθρὸν, τοποθετεῖτε μέσα τῆς ντομάτες σας, ἔως ἐπάνω χωρὶς νὰ τῆς στριμώξετε. Τῆς σκεπάζετε μετὰ σαλαμούρα καὶ ἔπειτα ῥίπτετε λάδι, ὥστε νὰ σκεπασθῇ ὅλη ἡ ἐπιφανεια, διὰ νὰ μὴ εἰσχωρῇ ἀέρας. Τότε κλείετε τὸ κιοιπάκι σας καὶ ὅταν θέλετε ντομάτες, τῆς βγάξετε ἀπὸ μέσα μετὰ τρυπητὴ κουτάλα καὶ μετὰ προσοχὴν νὰ μὴ κτυπήσετε ὅστε μένουσι. Ἄν τὸ λάδι σας ἀραιωθῇ προσθέτετε νεόν.

Ἄλλος τρόπος. Κόπτετε τῆς ντομάτες φέτες, ἀφαιρεῖτε τὰ κουκούτσια καὶ τὸ νερὸ τους. Ἐχετε κιοιπάκια ἀλοιμμένα ἢ πλατύστομα γυάλινα δοχεῖα. Βάζετε τῆς ντομάτες μέσα, τῆς στριμώχνετε ὀλίγον. Τῆς σκεπάζετε μετὰ σαλαμούρα καὶ ἔπειτα μετὰ λάδι, ὥστε νὰ μὴ εἰσχωρῇ ἀέρας. Σκεπάζετε τὰ βάζα σας καὶ ὅταν θέλετε ἔχετε φρέσκας ντομάτες γιὰ σαλάτα.

Μπεκάτσες σαλαμί. Καθαρίζετε τῆς μπεκάτσες, τῆς ετοιμάζετε ὅπως προείπαμεν καὶ τῆς τσουρουφλίζετε. Ἀφήνετε μέσα ὅλα τὰ ἐντόσθια καὶ δὲν τῆς ἀνοίγετε διόλου. Τῆς κοκκινίζετε καλὰ μετὰ βοῦτυρον. Ἐπειτα τῆς τυλίγετε μετὰ λουρίδες λαρδί καὶ βράζετε σιγά, σιγά μετὰ ἄσπρο κρασί ἓνα ποτηράκι καὶ ἄλλο τόσσα ζουμί. Ὄταν εἶναι σχεδὸν ἔτοιμες, τῆς βγάξετε ἀπὸ τὴν κατσαρόλα, κόπτετε τὰ κεφάλια καὶ τὰ ἄκρα τῶν πτερύγων καὶ βγάξετε καὶ ἀπὸ μέσα ὅλα τὰ ἐντόσθια. Τὰ κοπανίζετε ὅλα αὐτὰ μετὰ κλά, τὰ μουσκεύετε μετὰ ζουμί καὶ τὰ περνάτε εἴτε ἀπὸ κρισάρινα, εἴτε ἀπὸ λεπτὸ πανὶ καὶ τὰ ἐνώνετε μετὰ τὴν σάλτσα. Ἐστλίστετε καὶ τῆς μπεκάτσες ἀπὸ τὸ λαρδί καὶ τῆς αφήνετε νὰ ἀποψηθοῦν σιγά, σιγά, ἀφοῦ ξεπαχιάσετε ὀλίγον τὴν σάλτσα. Ἰδιαιτέρως κόπτετε τετράγωνα λεπτὰ φετὰκι ψωμί, τὰ τηγνίζετε καὶ στρώνετε τὴν πιατέλα σας. Χωρίζετε τότε τῆς μπεκάτσες σας εἰς δύο ἢ εἰς τέσσαρα, τῆς τοποθετεῖτε ἐπάνω εἰς τὰ ψωμιά καὶ ἔπειτα κενώνετε καὶ τὴν σάλτσα εἰς τὴν πιατέλα.

Μπεκάτσες παραγεμιδές. Τῆς ετοιμάζετε, τῆς τσουρουφλίζετε καὶ τῆς ἀδιάζετε ἀπὸ ὅλα των τὰ ἐντόσθια. Βγάξετε τὸν οἰσοράχον καὶ τὸ στομάχι καὶ ψιλοκόπτετε ὅλα τὰ ἄλλα, χωρὶς νὰ ἀφαιρέσετε τῆς ἀκαθαρσίας των. Εἰς τὰ ἐντόσθια αὐτὰ προσθέτετε ὀλίγον λαρδί, μαϊντανὸ ψιλοκομμένο, ἓνα κρομμυδάκι ψιλοκομμένο, ἄλατοπίπτερον. Τὰ κοκκινίζετε καὶ τὰ ψήνετε μετὰ ἓνα ποτηράκι ἄσπρο κρασί. Τὰ δίνετε μετὰ δύο κρόκους αὐγῶ, γμιζετε μετὰ τὴν σάλτσα αὐτῆς τῆς μπεκάτσες

σας, τής ράπτετε καλά και τής δένετε όπως συνήθως. Στρώνετε μίαν καταρόλαν με φέτες λαρδι, αραδειάζετε επάνω τής μπικίτσες, σκεπάσετε τής με άλλες φέτες λαρδι και σιγοψήσατέ τας ένα τέταρτον τής ώρας. Προσθέσετε έπειτα όλίγον κατ' όλίγον ένα ποτηράκι καλό ζουμι κρέατος και ένα κρασί άσπρο χωρίς ρετσίνα και σιγοψήνετε. Όταν είναι έτοιμες, αφαιρέσατε τά λαρδιά, και ξεπαχιάστε τήν σάλτσα και σερβίρετε τής επάνω εις ψωμάκια.

Πατάτες γαρνιτούρα. Βράζετε $\frac{1}{2}$ δκ. πατάτες, τής περνάτε από τήν μηχανή σπως τó πουρέ. Τής αλατίζετε, τής βάζετε εις μίαν καταρόλαν με μιά καλή κουταλιά βούτυρο και δυο κρόκους αυγών. Τής αφήνετε στή φωτιά, ανακατόνοντας, έως ότου να στεγνώσουν αρκετα. Τής βγάζετε, τής βάζετε επάνω στο σανδι ή στο μάρμαρο αν έχετε, τής ζυμόνετε και τής κάμνετε όπως ένα χονδρό μασούρι διά κουλούρια. Έχετε κτυπήσει όλιγο τά άσπρα των δυο αυγών και αφρονη γαλέτα κοπανισμένη μέσα εις ένα πιάτο. Κόπτετε τήν πατάτα σας ό,τι σχήμα θέλετε, τήν βουτάτε εις τó αυγό και τήν ρίπτετε μέσα εις τήν γαλέτα. Βράζετε εις βαθουλό τιγανίκι αρκετό πάχος, ρίπτετε μέσα ανά τρία τέσσαρα τά πατατάκια σας, όταν ροδίσουν τά γυρίζετε και έπειτα τά σερβίρετε ως γαρνιτούρα μπιφτεκιοϋ ή άλλου ψητοϋ.

ΑΙΩΝΙΑ ΝΕΟΤΗΣ

Μεταξύ των άλλων νεωτέρων έφευρέσεων μία σπουδαιότητα διά τήν ανθρωπότητα είναι και ή τής παρατάσεως τής νεότητος και ανθηρότητος διά τής εξαφανίσεως των ρυτιδων και τής ένδυναμώσεως των μυών προς άποφυγήν τής πλαδερότητος των παρειών. Η μεγάλη προς τούτο ίδρυθείσα εις τó Παρίσι έπιστημονική Έταιρεία υπό τού ιατροϋ πτυχιούχου Gauthier ώνόμασεν αντιπρόσωπόν τής εις Αθήνας τήν εκ των Έταίρων τής U. Burtin, όδός Βαλτετσίου 10, προς τήν όποιαν πρέπει νά απευθύνωνται αι έπιθυμοϋσαι νά μείνουν πάντοτε νέαί και ώραϊαί.

ΓΑΛΑΚΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΜΠΕΡΝΙΤΣΑ

Πλατεία Όμοιοίας

Τó γαλακτοπωλείον Μπερνίτσα είναι δοκιμασμένον διά τó άγνον και άρωματικόν γάλα του, τά ώραϊα μπι, σκότα και τά τσουρέκια του, τά καϊμάκια και τής θαυμασίας κρέμες του. Η εκλεκτότης των ειδών του τού εξησφάλισε τά πρωτεϊα και μεταξύ των ζαχαροπλαστείων ακόμη τής Πλατείας τής Όμοιοίας. Κάθε βράδυ μετά τά θεατρα τó γαλακτοπωλείον Μπερνίτσα γεμίζει από τόν εκλεκτότερον κόσμον, ό όποιος πέρνει εκστí τó γάλα με τήν τσοκαλάτα του και με τά εκλεκτά βουτήγματά τδϋ. Τώρα τά γιαούρτια του, τά φρέσκα του βούτυρα, οι λουκουμάδες και ή μπουγάτσες του, κυκλοφοροϋν εις τά καλλίτερα σπίτια των Αθηνών, των όποιων τήν πελατεϊαν εξησφάλισεν τó γαλακτοπωλείον τούτο. Κρέμες φονστε διά γλυκισματα, καϊμάκια, φύλλα αυγά φρέσκα, brioches και μπισκότα καλά και εις όλα αυτά τιμαί λογικαί, καθαρότης και υπηρεσία πρόθυμος και εύπρόσωπος, εις τρόπον ώστε αι κυριαί ποϋ τó επισκέπτονται νά ψεύγουν με τήν έντύπωσιν Παρισιοϋ έντελώς γαλακτοπωλείου.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΜΕΤΑΞΩΤΩΝ ΥΨΑΣΜΑΤΩΝ Σ. Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Έπειδή τίνες των κ. κ. εμπόρων Αθηνών Πειραιώς και έπαρχιών, ως και μερικοί των μικροεργαστηριαρχών αυτοκαλουμένων δήθεν κατασκευαστών Έλλ. Μεταξωτών ύφασμάτων, αίσχροκερδοϋντες εις βάρος τής Έθνικής ταύτης Βιομηχανίας πωλοϋσι νοθευμένα ευρωπικά Μεταξωτά ως έλληνικά τοιαϋτα, άσυγκρίτως άνώτερα των ευρωπαικών προς τήν διάρκεια και γνησιότητα, εξαπατώντες οϋτω τούς κ. κ. καταναλωτάς, αναγκάζομαι, όπως γνωρίσω εις τήν πολυπληθή πελατεϊαν μου, ότι τά γνήσια Μεταξωτά ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ πωλοϋνται εις τήν έν Αθήναις κεντρικήν άποθήκην μου, όδός Έρμού 87, και παρά τοις πλείστοις Έμπόροις Αθηνών, Πειραιώς και Έπαρχιών, τιθεμένης τού λοιποϋ τής σφραγίδος τού εργοστασίου μου εις τó άκρον εκάστου ύφασματος: 'ΕΛΛ. Μεταξωτά ΧΡΥΣΑΔΙΔΟΣ Σ. Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ' με εκατέρωθεν τού παραπλευρώς σήματός μου κατατεθέντος.

Επιφυλάσσομαι δ' όπως υποβάλω μήνυσιν έναντίον των δημίων αυτών τής Έθνικής παραγωγής, οϋτινες έν τή άσυνειδησία των ταύτη οϋχι μόνον, ως λέγω, τούς κ. κ. καταναλωτάς εξαπατώσιν, αλλά και ύψιστα ένθικά συμφέροντα καταστρέφουσιν.

Ζητείτε λοιπόν εις άπαντα σχεδόν τά Καταστήματα τής Ελλάδος και εις τήν έν Αθήναις άποθήκην μου, όδός Έρμού 87, τά έσφραγισμένα και δοκιμασμένα Μεταξωτά τής ΧΡΥΣΑΔΙΔΟΣ παραγωγής ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ βραβευθέντα εις τας σοβαρώτερας Έκθέσεις διά των ανωτέρων τιμών.

Τηλέφωνον Έργοστασίου άριθ. 194 Πειραιά. Τηλέφωνον Άποθήκης άριθ. 554 Αθήνας.

Παρακαλοϋνται θερμώς αι καθυστεροϋσαι συνδρομάς τού παρελθόντος νά τας στείλουν.